

MAGYAR L

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/1. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Nagyfontosságú külpolitikai utazások december hónapban

**Az olasz külügyminiszter Varsóban, Károly király Rómában,
a lengyel külügyminiszter Moszkvában**

Rómából jelentik: December hónap érdekes külpolitikai utazások jegyében fog lefolyni. A sajtó úgy értesül, hogy *Ciano* gróf olasz külügyminiszter december 12—14 között utazik Varsóba a lengyel kormány meglátogatására. Az olasz külügyminiszter varsói látogatása során beható megbeszéléseket folytat Közép-európa újjárendezésének és a lengyel-magyar közös határnak az ügyében.

Másik utazás, mely szintén a közép-európai elrendezéssel függ össze *II. Károly* román király útja, aki *Ciano* gróf Lengyelország látogatásának befejezése után utazik Rómába. Károly király római látogatásának valószínű időpontja december 20.

Szintén nagy érdeklődés előzi meg a lengyel külpolitikában készülő eseményeket. Ugy hírlik, hogy a lengyel-orosz kapcsolatok megjavítása során sor kerül *Beck* lengyel külügyminiszter moszkvai utazására is.

Beck valószínűleg december második felében utazik Moszkvába. Utjának célja a lengyel-orosz kapcsolatok további, erőteljesebb kiépítése lesz.

Köztársasági elnökválasztás Csehszlovákiában

**A cseh és szlovák vezetők megállapodása a rendkívüli
felhatalmazási törvényjavaslatban**

Prágából jelentik: *Syrový* kormányelnök gyűlés tagjaihoz, hogy gyűljenek össze szerdán délelőtt feltizenegy órára a köztársasági tőkön délelőtt feltizenegy órára a köztársasági elnök megválasztására. A nemzetgyűlés a képviselőház és a felsőház tagjaiból áll, kik a képviselőházi elnök vezetése alatt tartják választógyűlést. A választás után az új elnök a nemzetgyűlés előtt hivatali esküjét is elmondja.

A szerdai választásra nagy előkészületeket tettek. A hadsereg is nagy ünnepi felvonulást fog tartani.

Az elnökválasztás előtt az alkotmányügyi bizottságban még élénken folytak a tárgyalások, hogy az úgynevezett felhatalmazási törvényjavaslat felől megegyezzenek. Amint már jelentettük, e törvényjavaslat az új elnök részére átmenetileg biztosítani akarja, hogy az alkotmányt is az idősebb követelmények szerint módosíthassa. A módosítás egyedüli feltétele az, hogy azt a kormány minden tagja egyértelműen javasolja. Az ilyen rendkívüli felhatalmazás indoka az, hogy az újabb alkotmánytörvény is csak ideiglenes és csak nagy irányelveket foglal magában. A végleges alkotmánytörvény meghozatala csak akkor történik meg, midőn az új választásokkal létrejön az új Csehszlovákia első nemzetgyűlése. Addig is azonban kellenek olyan államszervezési intézkedések, melyek a mostani ideiglenes alkotmányban azért se foglalhattak helyett, mert nem lehetett előrelátni, hogy az új államszervezet milyen gyakorlati kérdések elé fog állni.

tódni. Tehát ez esetre kell az alkotmány-módosítás lehetősége.

A szlovákok az elnök és a kormány alkotmánymódosító hatáskörét időhatárhoz kívánják kötni. Amellett azt is ki akarják zárni, hogy a módosítások az eddig elismert szlovák önkormányzatot érinthessék. A szlovákok ellenvetését elvileg már elfogadták, de a törvényszerkezethen a kivételvések megfogalmazása ütközik nehézségekbe. Az egyeztető tanácskozások a csehek és szlovákok között még a csütörtökre virradó éjszaka is folytak.

Nem sikerült a közvetítés a francia- országi általános sztrájk ügyében

**A lapok szerint csak a munkástömegek felerésze vesz részt
a sztrájkban. — A „Temps” a törvényes hatalom elleni
lázasnak minősíti a sztrájkparancsot**

Párizsból jelentik: Minden este nagyon nyomott volt a hangulat az egész fővárosban. A békes megoldás hívei egyre szaporodnak. A Francia Frontarcosok Szövetsége is felajánlotta közvetítő közreműködését. *Daladier* azonban szívesen kitarthat az állásponton, hogy csak a sztrájkparancs visszavonása ellenében hajlandó a közvetítési tárgyalásokra.

Az „Intransigeant” című lap azt jósolja, hogy a munkásoknak csak 30 százaléka fog sztrájkba lépni. A többi lapok úgy látják a hely-

zetet, hogy a munkások teljes tömege nem fog ugyan résztvenni a sztrájkban, de felerésze mégis ott lesz a sztrájkolók között.

A Keresztény Szakszervezetek Szövetsége kimondta, hogy nem csatlakozik az általános sztrájkhoz. Azonban egyúttal azt is kijelentette, hogy nem helyesli a *Reynaud*-féle törvényrendeleteket.

A „Temps” arról irt vezércikket, hogy véget kell vetni annak a látszatnak, mintha a kormány és a szakszervezetek között oszlanék meg

Hacha Emil, az új köztársasági elnök

Prágából jelentik: A szerdai nemzetgyűlésen titkos szavazással fogják végbevenni a köztársasági elnök megválasztását. Az elnöki méltóságra az egyetlen jelölt: *Hacha* Emil, a legfőbb közigazgatási bíróság elnöke. Biztosra vehető tehát, hogy ő lesz az első államfő abban az új Csehszlovákban, mely a cseh, szlovák és ruszin nemzetek tartományi szövetségéből keletkezett.

Az új államfő életrajzi adatai a következők:

Hacha Emil 1872. július 12-ikén született Budweisban. Atyja adóhivatali tisztviselő volt. Középiskoláit szülővárosában végezte, jogi tanulmányait a prágai *Károly*-egyetemen. Az 1896-ik évben végezte, 1898-ban a cseh tartományi közigazgatás szolgálatába lépett, hol a hivatali létrafokon 1916-ig udvari tanácsosi rangba emelkedett. Az 1916-ik évben a bécsi birodalmi közigazgatási bíróság tagjává nevezték ki. Az osztrák birodalom felborulásakor az új Csehszlovákia központi közigazgatási bíróságának lett egyik tanácselnöke, majd 1919-ben másodelnöke, s 1925-ben elnöke. Kitűnő közigazgatási jogász hírében állott a külföld előtt is. A hágai nemzetközi állandó bíróságnak is Csehszlovákia részéről ő volt a rendes tagja. Az összehasonlító közigazgatási tudományokból egyetemi magántanári diplomát is szerzett a prágai egyetemen.

Sok tudományos munkája van a közigazgatási jog köréből, s jó barátságban áll a német közigazgatási tudomány vezető egyéniségeivel, különösen *Funk* német birodalmi miniszterrel. A képzőművészetnek, festészetnek és zenének is nagy kedvelője. Szépirodalmi munkássága is volt; ő fordította cseh nyelvre *Kipling* indiai történeteit. Eddigél egyáltalán nem vett részt a politikai életben.

Ugy a német, mint az angol vezető körök szerencsésnek mondják, hogy őrá esett nemzetének a választása, mikor az új Csehszlovákiának új államfőről kellett gondoskodnia. A cseheken kívül a szlovákok és ruszinok is bizalommal vannak iránta, hogy az új állam megszervezésében az ő kiváló közigazgatási jogi tudása biztosítja a nyugodt és magas színvonalú tárgyilagosságot.

az ország fölötti hatalom. Csak egy törvényes hatalom van és ez a kormány. Aki ellene van, az lázadó.

AZ OROSZ ÉS NÉMET SAJTÓ ROSSZNAK TARTANNA, HA MEGALLUVAS JÖNNE LÉTRE

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* írja, hogy a francia kommunisták vasfegyelmel engedelmeskednek Sztalin parancsának. A *Lavoro Fascista* megállapítja, hogy a legnagyobb szerencsétlenség volna Franciaországra nézve, ha a Kreml-el folytatott harc megegyezéssel végződne. Franciaország helyzete, a lap szerint, sokkal súlyosabb lesz, ha a nyílt, vagy titkos kommunizmus most nem tudná egyszerűsrimindenkorra legyőzni. Az általános

sztrájk ugyanis csak kezdete azoknak az akcióknak, amelyeket a kommunisták meg akarnak valósítani.

A német sajtó hasonló hangon nyilatkozik meg és szintén azt tartanak a legjobb megoldásnak, ha a Daladier-kormány a kommunizmus megfékezésére elég erősnek bizonyulna.

DIMITROFF PÁRIZSBAN?

Párizsból jelentik: A franciaországi általános sztrájk előestéjén hírek terjedtek el arról, hogy Dimitroff, a komintern főtitkára Párizsba érkezett. Dimitroffnak valószínűleg az a célja, hogy a szerdai sztrájkot és az utána tervezett egyéb kommunista akciókat irányítsa.

A bolsevizmus fölkészülése Franciaország ellen

A szovjet diplomáciája nagy megvetéssel kezeli jóhiszemű nyugati szövetségeseit. — Már két évvel ezelőtt kiszemelte prédául a francia földet. — Leleplezések arról, hogy a szovjet állandóan hogyan vezette félre a francia külügyi szolgálatot

Párizsból jelentik: A „La Croix” című katolikus nagylap nagyérdekességgel közleményt hoz egy olyan beszélgetésről, melyet a lap egyik barátja folytatott Berlinben, a német diplomácia egyik tagjával. A közlemény igen alkalmas arra, hogy a mostani francia belpolitikai feszültségnek Moszkvából való mozgatószára élénk világot vessen. Az alábbiakban hozzuk e közlemény teljes fordítását.

Berlin egyik legjobb szalonjába hívtak meg a napokban. A Wilhelmstrasse egyik fiatal diplomatája, aki nyilván nagyon jól ismeri a Birodalom külpolitikájának minden esinját-binját s különösen a szovjet-viszonyokban járatos, válogatott hallgatóság előtt ugyan- csak kemény megjegyzéseket tesz a mi francia diplomáciánkra. Jelenlétem nemcsak nem feszélyezi, hanem szammal láthatóan még jobban tüzbéhozza, mit nem nehéz észrevennem.

— Azonban azt ne gondolja, Uram, — szól most már egyenesen hozzám, — hogy én az Önök diplomatáit tehetségtelenebbeknek tartom, mint más népeket. Korántsem! De a tényleges helyzetek megítélésében sokszor végzetes hibákat követnek el! Hogy például csak Oroszországról beszéljünk, amelynek viszonyait én tüzetesen ismerem, hiszen éveken át éltem ott, — habozás nélkül bejelenthetem, hogy nincs kormány és nincs ország, amelyet a bolsevikiek jobban utálnának, mint az Önökét.

— De hát miért?

— Oroszország, amelynek nagyobb terület-része Ázsiában van, jellemében is megőrizte a mai napig jó adag ázsiai vonást. Így többek között a tekintélytisztelést, a kemény kéznek félelemmel vegyes nagyrabecsülését. Az erős kéz tisztelete oly nagy az oroszokban, hogy öntudat alatt szinte vonzódást éreznek azok iránt, akik valaha is megverték őket. Így Napoleon hadjáratait, majd a krími háború Franciaországnak biztosított nagy befolyást orosz földön. Az orosz-japán háború Japán tekintélyt emelte magasra. Az orosz hölgyek, akiknek hazafiassága máskülönben sem volt soha nagy, szinte tüntetve hordták akkor a kimono-t.

— A világháborúban tőlünk kaptak ki sokszor az oroszok: így most, minden ellentétes látszat ellenére, nekünk németeknek van igen komoly befolyásunk rájuk.

— Mi mindenesetre hosszú évtizedeken át voltunk az oroszokkal közvetlen kapcsolatban. Tehát jól ismerhetjük őket. Azóta is, hogy a közvetlen szomszédság megszűnt, katonatisztiaink, mérnökeink, kereskedőink, technikusaink a legfontosabb jelentésekkel látják el a Wilhelmstrassét minden vonatkozásban. Ezek a jelentések nagyszerűen egészítik ki azokat, amelyeket hivatalos közegeink küldenek nap-nap után Moszkvából. Emellett figyelmesen olvassuk a szovjet sajtóját. A hivatalos hazugságok tömkelegéből is mindig ki lehet kámozni a való helyzetet, azt a katolikus

zűrzavart, amelyben Sztalin uralma leledzik. Mert egy oszlásnak induló tetemet lehet szalmakazal alá rejteni, de nem lehet megakadályozni, hogy a hullaszag így is elő ne törjön...

— Ellenben Önök, franciák, nem ismerik Oroszországot! És főképpen: nem ismerik a mai Oroszország igazi arcát!

— De hiszen annyi kiváló írónk és utazónk írt erről a tárgyról!

— Ez igaz! És Önök, franciák Oroszország történetét mégis csak A. Rambaud irányatos kézikönyvéből ismerik. Ez pedig mindent egy francia képviselő előtéléteivel látott és írt meg. Franciaországban mindenki rest ahhoz, hogy komoly bírálat tárgyává tegye a szovjetbarát irodalmat. Pedig az Önököt máris teljesen megmérgezte! Az Önök moszkvai képviselői bizonyára szintén bőszes és lelkiismeretes jelentésanyagot küldenek a Quai d'Orsay számára. De ki olvassa át ezeket a jelentéseket? S ha van, aki olvassa őket, minő intézkedések történnek a jelentések alapján? Avagy vannak, akiknek érdekében áll leplezni azokat a tényeket, amelyek e jelentésekből bizonyára kiabálnak?...

— Ellenvetheti most: Mi franciák általában kevésbé vagyunk realisták, mint a németek...

— Eppen ez a végzetes bajuk! Önöknek, franciáknak, mániájuk az, hogy „jófiúk”-nak tartják Önöket. Szenvedélyesen sütkéreznek abban a boldogító tudatban, hogy ellenállhatatlanul szeretetreméltóak mindenki szemében s ezen a címen szolgálatokat várnak olyanoktól is, akik pedig az Önök udvariasságában és kedvességében voltaképpen nem látnak mást, mint leplezett és rosszul kändözött gyengeségük beismerését. Ez pedig csak újabb ürügyül szolgál nekik arra, hogy még nyersebbek és követelőzőbbek legyenek Önökkel szemben olyankor, amikor Önök tényleg kérni akarnak valamit.

— De remélem, Berlinben jól tudják, hogy a szovjetsajtó ugyancsak nem kíméli Németországot sem!...

— Ne vonjon le ebből a tényből elhamar-

Meg akar tanulni elmélkedni?
Jól akarja végezni elmélkedéseit?
Praktikus elhatározásokat akar tenni?
Akkor használja:

MÜLLER LAJOS S. J. elmélkedési könyveit!
amelyekből az adventi és karácsonyi rész most jelent meg.

Harmatozzatok egek

címen

Mindenyik elmélkedés módszeresen kidolgozott, amelyekből megtanulhatjuk a helyes elmélkedés módját. Mindenyik érdekes, lendületes és ami fő, gyakorlatias. Egyformán használhatják a papok, szerzetesek, szerzetesnők és világiak.

Ara kartenkötésben 130 lei

kodott következtetéseket! Nézzük csak a nem vitatható tényeket! Németország és szovjetviszonylatban ma is érvényes a rapallói szerződés. Ezt a szerződést a legújabb események sem érintették. De nincsen Oroszországgal olyan megállapodásunk, amely kölcsönös segélynyújtásra kötelezne. És mégis: mily nagy különbség van a szovjet részéről velünk és az Önökkel való bánásmódban!...

— Mi, németek, az Önök új berlini követét éppen úgy fogjuk tisztelni, amint tiszteltük François Poncet követ urat. De ugyanakkor tudomásunk van róla, hogy a GPU mennyire nem respektálja az Önök moszkvai követét. A követükkel való tiszteletlen bánásmód kiáltó esete volt a mult esztendő eset, amikor követ-jük megakartta látogatni a souzdali híres kolostort, amelyet a szovjet börtönné alakított át politikai foglyok számára... Ki nem ismerné ezt az esetet Franciaországban?... De sorolok fel más tényeket!

— Volt Önöknek Moszkvában egy, a francia misszió által fenntartott iskolájuk, amelyben a tanítás az Önök otthoni tanmenete szerint folyt. Hol van ez az iskola már kilenc év óta? Kénytelenek voltak azt bezárni a szovjet folytonos gáncsvetési miatt. Ezzel szemben nekünk, németeknek ma is van Moszkvában iskolánk, mely a német követség védelme alatt áll. Ebben az iskolában ma is katolikus szerzeteseink tanítanak. S annál még érdekesebb az, hogy a moszkvai francia kolónia családjai — diplomata családok is — gyermekeiket egyes tantárgyakra szintén ebbe az iskolába járatják.

— Ellenben a párizsi szovjetkövetségnek Franciaországban megvan a maga követségi iskolája. Mint emlékeztetik: ennek az iskolának a tőszomszédságában rabolták el 1937-ben titokzatos módon Müller tábornokot.

— A mi német nyelvünket szerte mindenütt tonítják a szovjetbirodalomban. A franciát: egy-két intézményt kivéve, száműzték, a orosz-ázsia nyelvének tartják!

— Ime, az Önök szovjet-barátságának a jutalmát!

— Mondok más esetet! A mult esztendő végén kifosztották az Önök egykori pétervári követségi épületét. Egész sereg igen értékes tárgyat loptak el. Kétségtelenül megállapítható volt a GPU közvetlen bűnrészsége. S mégis: az egész világ ámulatában, Önök az esettel kapcsolatban egy szó panaszt nem emeltek, újságjaik egy sort sem írtak az egész esetről. Közben pedig az történt, hogy Párizsban a szovjetkövetség az Önök orra előtt szabadította ki a francia bűntetőbírósgágok keze ügyéből a saját cinkosait!...

— Moszkvában a nemzeti érzelmű franciák egész sora a GPU sötét börtöneiben ül s az Önök külügyi képviselője még azt sem éri el, hogy megmondják neki e letartóztatások okát, nemhogy a szerencsétlen emberek sorsán enyhíteni tudna. Vagy például ismerek szegény, éltes francia nyelvmesternöket, akiknek ruhájukon kívül egyébük nincs s akiket kiutasítással fenyegetnek, bár egy életet éltek le Oroszországban...

— Az Önök moszkvai követsége sokszor emberfeletti erőfeszítést tesz, hogy becsületet francia állampolgárok számára kieszközölje az orosz beutazási vízumot. Legtöbb esetben ridég visszautasításban van része. Ott volt például Neveu püspök esete, aki Szent Lajos király templomának volt a gondozója. Mikor ezelőtt két esztendővel súlyos betegség miatt el kellett Moszkvát hagynia, hogy magát otthon gyógykezeltesse, maga Litvinov ígérte meg, hogy felépülése után kap újból beutazási vízumot. A püspök a mai napig nem térhetett vissza állomáshelyére. Ugyanígy járt Amoudru püspök, aki a szentpétervári francia templomnak állott az élén: már három éve, hogy kiutasították Oroszországból, anélkül, hogy a francia külügyi képviselő bármit is tehetett volna érdekében.

— Ime, mennyire igaz az, amit fentebb mondtam: Nem érdemes a szovjettel túlságosan jó viszonyban lenni... Olaszországnak hűvös kapcsolata ellenére, ma is van követségi papja Moszkvában. Önöknek semmijük nincs már. Ellenben van otthon Párizsban és egész

Franciaországban annál több szovjetügynök!... S jaj akkor, ha az Önök moszkvai követe ezek egyikétől-másikától megtagadja a francia vizumot... Bár a legtöbb esetben könnyen segítenek magukon. Párizs helyett egyelőre Prágába, Bruxellesbe vagy Londonba utaznak s rövid ott tartózkodás után úgy szivárognak be Franciaországba, mint a víz a kőfalba.

— Mondok még érdekesebb esetet is. Néhány évvel ezelőtt történt, hogy egy kivetnivaló szovjet-zsidó újságíró a moszkvai francia követség asztalához kapott meghívást az Önök nagykövetétől. Dejean gróftól. Azóta ennél is többre vitte Ehrenburg Illés úr — mert így hívják az újságírót. — Átköltözött Franciaországba s most Párizsból öltögeti nyelvét nemcsak ellenünk, németek ellen, akik ezt igazán nem vesszük tőle rossznéven, hanem szidja Franciaországot is, amelynek vendége, gáncsolja Daladier miniszterelnököt, a müncheni egyezmény aláíróját s arról küld tudósításokat az *Izvesztia* olvasóinak, hogy mi, németek már megkezdjük a nemzeti szocialista propagandát Elzász-Lotharingiában is s mindez a „sov-niszta” franciáknak, katolikus papságnak, Doriot-éknak és a Marchandear-v-féle radikálisoknak is köszönhető.

— Hát a párizsi rendőrségnek nem áll már korbács a rendelkezésére?... A Szovjet párizsi követe, a zsidó *Suritz* ugyancsak jót nevetget magában mindennek láttára. Nem is volna utolsó dolog Szovjethelytartónak lenni a francia fővárosban!... Mert Párizs mégis különb hely, mint Moszkva!... A német titkos rendőrség különben arra is rájött, hogy *Suritz* úr, aki mellékesen nagy könyvbarát is, már lépéseket tett abban az irányban, hogy ritka könyvgyűjteményét egy francia polgár házában rejtse el arra az esetre, ha netalán a világproletáriátus atyja, Stalin úr egyszer őt is a Kremlrbe rendelné!...

— De hát lehetséges, hogy mindezek az értesülések helytállóak volnának?...

— Biztosíthatom, hogy az elmondott esetek mind tények. Valódiságukról a legaprólékosabban meggyőződtem. Még sokkal különösebb eseteket is sorolhatnék fel, ha nem félnék attól, hogy elmondásukkal Önt túlságosan megalázná! Azonban annak bizonyítására, hogy „milyen szívélyes érzelmekkel viseltetnek Önök iránt, franciák iránt bolsevik barátai és szövetségeseik”, még egy utolsó esetet el fogok mondani. Ez mindenképpen följött jellemző.

— A múlt év áprilisában az Önök egyik lapja, a *Le Jour-Echo de Paris*, szenzációs híradást közölt. E híradás nem kevesebbről szólt, mint arról, hogy az Egyesült Államok jelenlegi párizsi nagykövete, M. W. Bullitt 1936 júliusában számottevő szovjetörök szájából hallotta Moszkvában, ahol akkor követe volt, hogy

„Spanyolország két hét múlva, Franciaország pedig két hónap múlva az övék, t. i. a bolsevikieké lesz... Az Egyesült Államok követével kapcsolatos ez a híradás akkor hihetetlennek tűnt fel nekünk, németeknek. Vizsgálatot indítottunk be, a legnagyobb titoktartás mellett, hogy fenti kijelentés valóban elhangozhatott-e a követ jelenlétében és a legnagyobb ámulatunkra kitudt, hogy mértékadó moszkvai körök ezt a kijelentést tényleg megtették Bullitt követ előtt s a „*Le Jour-Echo de Paris*” csak a határ-időpontok megjelölésénél tévedett. Ime, a teljes igazság, amint azt sikerült megállapítani.

— Pontosan 1936 július 14-én történt. M. Bullitt hivatalos búcsúlátogatást tett a Szovjet külügyi népbiztosságánál. Legmagasabbrangú szovjet külügyi emberek nyilván azért, hogy értékre adják az amerikai követnek, mennyire helytelenül tette, hogy elfordult a bolsevik ideológiától, de talán dicsekvés céljából is, szóról-szóra a következőket mondták M. Bullitnak:

„Hallgasson ide, Követ Úr és jól jegyezze meg, amit most mondunk: Két héten belül Spanyolország a mienk, két éven belül pedig Franciaországnak leszünk az urai. Ismételjük, jól jegyezze meg a határnapokat: két héten belül Spanyolország, két éven belül pedig Franciaország.”

— Mint mindnyájan jól tudjuk, Franco tábornok 1936 július 18-án, négy nappal ezen moszkvai beszélgetés után, indult el Afrikából a marxisták leverésére, anélkül persze, hogy

Egész tisztán láthatja minden Aspirin-tablettán a belevéselt Bayer-keresztet. Nem Aspirin az, amelyről ez a jel hiányzik.

ASPIRIN
VALÓDI CSAK A Bayer KERESZTTTEL.

fenti beszélgetésről tudott volna. Miért történt felkelése? Azért, mert biztos értesülései voltak arról, hogy július végére, vagyis a moszkvai beszélgetésben megállapított határidőre a Szovjet akar beendekedni egész Spanyolországban...

— Az Ön elbírálására bízom ezek után annak eldöntését, hogy van-e összefüggés a spanyol események és a moszkvai tervek között és hogy benne van-e Moszkva keze abban a két esztendő pokolban, amely a Pireneusok mögött már két esztendeje dül egy egész világ szemeláttára...

— Ami Franciaországot illeti, mint már mondtam, az időpontra nézve a *Le Jour* tévedett. Nem két hét, hanem két év leforgása alatt szeretnék volna a marxisták azt birtokba venni és Szovjet mintára átforgatni. Vagyis az idei 1938-as év az, amelyben a sorsdöntő fordulathoz be kellene következnie a moszkvai parancs szerint. A francia Népfrent egésze alatt, amely az utcára támaszkodik, miközben egyik fülét állandóan Oroszország felé tartja, a jelen évben kellene Franciaországnak Szovjetgyarmattá átalakulnia...

— Bullitt amerikai nagykövet fenti kijelentésének világosságánál most már gondolkozék rajta, hogy micsoda végzetes politikát folytattak az Önök kormányai, amelyek a zsidó Népfontra támaszkodtak!... És mérlegelje különösen azt, hogy mennyire a szakadék szélére sodorta ez a Népfrent-irányzat nemcsak Prágát, hanem Párizst és Londont is a közelmúlt... hetek krízisének során, amidőn moszkvai biztatásra mindenáron világégést akart előidézni.

— A szakadéktól Önöket Bonnet és Daladier világoslátása és akaratereje mentette meg. De Sztalin már ugrásra készen állott, mint a fa mögé rejtőzködött tolvaj, hogy országukra vesse magát s előbb Párizsban, majd később talán Berlinben is felüsse saját hatalmának vörös sátorát.

Mert mi németek sem ártatjuk magunkat. Jól tudjuk, hogy soraink között is sok a lepellezett kommunista, akiket mindeddig nem sikerült lefűlelnünk...

— Csodálkozik-e hát azon, hogy mi is állandó készenlétben vagyunk?...

Menekülés közben agyonlőtték Zelea Codreanut

Hivatalos közlemény Codreanu és társai szökési kísérletéről

Bucurestiből jelenti a Rador: A második hadtest Bucuresti parancsnoksága ma délben a következő hivatalos közleményt tette köze:

November 29-ről 30-ára virradó éjszaka Râmnicul-Sărat-ból Bucuresti—Jilava felé egy csoport őrizetbe vett szállítottak. 14 óra 45 perckor ismeretlen tettesek megtámadták az automobilokat a Ploest—Bucuresti országúton, a harmincas kilométer kőnél. A rabok felhasználták az alkalmat, kiugráltak az automobilból és a környező erdőt igyekeztek futással elérni. Az örök megállásra szólították fel őket, majd fegyvereiket használták a csendőrök. A csendőrök golyói halálosan megsebesítették Corneliu Zelea Codreanut, valamint a vele együtt szállított Duca és Stelescu gyil-

kosait.

A halottak névsora a következő: Constantinescu Nicolae, Caranica Jon, Belimabe Doru (Duca gyilkosai), Tănase Jon, Bozuteanu Josif, Pele Jon, Statu Jon, Athanaziu, Bogdan, Sanrila, Vlad Batu, Seurgescu Stefan és Trandafir Jon (életfogytiglani kényszermunkára ítélték a Stelescu megölése miatt.) Azonnal katonai bizottság szállt ki a színhelyre az eset kivizsgálása végett.

Megállapították, hogy a fegyencek szökni akartak és a csendőrök jogosan használták fegyvereiket. A holttesteket a Jilava-i fegyházba szállították. Az illetékes hatóságok megadták a temetési engedélyt és ma reggel temették el őket a jilavai fegyház temetőjébe.

A magyar kormánypárt értekezlete előkészült az országgyűlés újabb megnyitására

Imrédy miniszterelnök bejelentette, hogy megalkuvás nélkül folytatja reform-programja megvalósítását. — Megkezdődtek a kormánypártba a visszalépések. — Korniss Gyula lemondott a képviselőház elnökségéről

Budapestről jelentik: A most lefolyt kormányválság óta kedden este tartotta első ülését a Nemzeti Egység Pártja, amelyen Szinyvici-Merse Jenő alelnök elnökölt. Az alelnök megnyitó beszédében bejelentette, hogy a kormányzó nem fogadta el az Imrédy-kormány lemondását, amely így az ország bizalmából tovább is helyén marad. A bejelentést viharos éljenzés követte. Több felszólalás hangzott el ezután, melyek minál abban egyeztek meg, hogy Imrédy Bélának a kormányelnökségen való maradása nem pártérv, hanem ezzel ő az egész nemzetnek tesz szolgálatot.

Majd Imrédy Béla mondott köszönetet a pártnak az utóbbi napok eseményei során tanúsított bizalmáért és támogatásáért. Hízi, hogy a most elmúlt pár nap lényeges változást idézett elő a nemzet lelkében, illetve megerősítette a már meglévő reformvágyakat, s nagy közösséget hozott létre a határozott nemzeti öntudat kifejlődésére. Önmaga halad tovább „kicsinyes alkudozások nélkül”, a parlamenti aritmetikára nem ügyelve. Csütörtökön a kormány olyan napirendi indítványt tesz, melyben a felvidéki képviselők behívását kívánja. Reméli, hogy a parlamenti időközben már belátta ennek a szükségét, s nem fogja ezt a behívást tovább késleltetni. A beszéd további során a miniszterelnök meleg méltatással szökött Darányi Kálmán volt miniszterelnökről, ki „csenében, minden önreklám nélkül” óriási szolgálatakat tett a kibontakozás érdekében.

A pártértekezlet erre Darányit is nagy ünnepélyesen részesítette.

Azután tudomásul vette Putnoky Mórnak és még két társának a jelentkezését, kik még a kormányzó bizalom-nyilvánító kézírata előtt korábban kilépésüket visszavonták.

Budapestről jelentik: A nemzeti egységpárt kilépett tagjai közül Rátz Kálmán sárospataki képviselő belépett a nemzeti szocialista párt magyarista mozgalmába és a „Holnap” című nyilas lap szerkesztője lett. Másikülben a többi kilépett képviselő a Független Kisgazdapárt felfogá-

sát helyesli és osztja azt az álláspontot, hogy az őszinte összefogás és kibékülés a nemzeti érdeke, de az eredmény attól függ, hogy olyan férfiu vegye kezébe a kibékítési ügyét, ki személyesen an-

Német helyeslés az angol-olasz találkozáshoz

A londoni baloldaliak utcai propagandája Chamberlain béketörekvései ellen

Berlinből jelentik: Az „Angriff” című lap Mussolini és Chamberlain tervezett találkozásával foglalkozik. A lap szerint a találkozás célja az, hogy a francia-britantant és a róma-berlini tengelyt összehangolják. Arról lesz szó, hogyan lehetne hidat verni azon az árkon, mely a két politikai csoportot egymástól elválasztja.

Chamberlain római látogatását — fejezi be cikkét a lap — legjobb kívánságaink kísérik, mellékes, hogy a béke megteremtésére vonatkozó tanácskozásokat Berlinben vagy Rómában folytatják-e. A kérdés és a felelet mindig ugyanaz marad.

Londonból jelentik: A londoni Népszövetségi Egyesület egymillió példányban röpiratot dobott az utcára, melyben hevesen támadja Chamberlaint, amiatt hogy a nemzeti Spanyolország számára megkönnyíteni próbálja a semlegességi bizottságon keresztül a hadviselési jog megadását.

nak létrehozására alkalmas is.

Korniss Gyula képviselőházi elnök, aki szintén a kilépettek között volt, levélben bejelentette lemondását a képviselőházi elnöki tisztségről. Utóda valószínűleg Bobory György alelnök lesz.

KITUNTETŐ KORMÁNYZÓI INTÉZKEDÉSEK

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó külön kéziratot intézett Darányi Kálmán volt miniszterelnökhöz. A kéziratban a kormányzó kitüntető szavakkal elismerését és köszönetét nyilvánítja a volt miniszterelnöknek „a legutóbbi napokban kifejtett önzetlen munkájáért”. A kormányzó még további intézkedéssel borsai dr Szűllő Géznak, a felvidéki magyarság ismert vezető egyéniségének a magyar királyi tükös tanácsosi méltóságot adományozta, s egyúttal őt a magyar főrendiház örökös tagjává is kinevezte. Egyidejűleg a kormányzó hadpataki dr Pataky Tibor miniszterelnökségi osztályfőnököt is miniszterelnöki államtitkárrá nevezte ki.

— Hasonló tartalmú támadó röpiratokat hocsajtottak ki a következő alakulatok is: A Szocialista Párt, a Kommunista Párt, a Baloldali Irodalmi Egyesület és a Nemzeti Békeegyesület.

HAMIS HIR A 3-IK NÉMET HADTEST MOZGOSÍTÁSARÓL

Berlinből jelentik: Német körökben erőlyesen megcáfolták a „News Chronicle” híradását, mely szerint a 3-dik német hadtestet mozgósították volna és felvonultatják a cseh határon. Német hivatalos körökben kijelentik, hogy ez az angol liberális lap újabb koholmánya. A lap egyébként már a múltban is több ízben hasonló híradsokkal akarta megtorpedözni a békét. Ezek közül emlékeztet az a hír, melyben azt jelentették, hogy német csapatok szálltak partra Marokkóban máskor pedig: májusban mozgósították a német hadsereget Csehszlovákia ellen.

A malac-iktató

Irtó: Undi Imre

Barátom, aki agglégény és megrögzött vendéglároló, minap ragyogó arccal újságotla:

— Felfedeztem a világ legaranyosabb, csokolivaló kiskocsmáját.

— Nono! Valahol a periferián?

— Csudát. A belváros kellős közepén. Olyan, mint egy százevelőtű biedermeier-cukrászda, csak hogy rostélyost sünek benne és „nótás kardakát” adnak a pohárba. Gyerünk...

Hát... nekivágtunk a Kis-utcának és a közepe táján egy ódon testvérek között is kétszáz éves ház kicsiny, kivilágított ablaka előtt megszorított barátom a karomat:

— Itt volnánk...

Az ablak egyben kirakat is volt, mert a méteres fal mélységében bő teret adott a mutatónak kipakolt jófátoknak, kolbásznak, hidegsültnek, meg egy tányéron elhasaló nyers malacnak. Az inycen portékában cédula: „hentesáron, már öt dekától kezdve.”

— Hát nem aranyos? — lelkesedett barátom, az inycen és kuriózumkutató. De ez még mind semmi. Itt áll Koncsek bácsi kiáltványa...

Az ajtó mellett jókora fekete tábla fülleszkedett a falhoz. Rajta szépművi, sűrű krétabetűk, amelyekkel Koncsek úr, a tulajdonos, figyelmetesdően felhívja az arra járó népeket, hogy a súlyos gondok és nehéz megélhetés közepette ő arra törekszik, hogy árait, igenis, még lejjebb szorítsa.

Az édes proklamáció valósággal megbabonáz.

Csak úgy dül, csurog belőle a vendéghívó jószándék, a finom dolgok ígérete, aminek aranyfedezete, Koncsek bácsi, a méteres falon túl található.

Kis deszkapadló visz a süllyedt szintre, a Koncsek-étsarnok első helyiségébe. Felfedező úton vagyunk, illik körülnézni, de míg pillantunk meg egy fekete pianinót, pár aszalt és egy mosolygó, kedves néni, máris beérünk a fehér-

terítésű, belső, boltíves szobába.

Proklamáció ide, proklamáció oda, teremtet lelkét nem találunk.

Persze, ez nem hozza zavarba Koncsek néni — mert ki volna más, mint ő, aki utánunk somfordált —, meggyűjt egy villanykörtét, szinte boceánatkérően, hogy a fagygyertya már kiment a divatból, hosszan ránknevet, ja, igaz, mondja, és étlapot tesz elének.

Gyönyörű, telidestele írt étlapot.

Üres szoba, tele étlap? Mi ez?

Barátom díszemei csillognak: hát az azt!

Ami szépet csak kifundálhatott a koncseki líra, az mind itt ragyog az étlapon.

Mindjárt fölül ez áll: sonkalében főtt válogatott hablevés állandóan kapható. Odébb ílyestéle: mellőzünk mindenféle henteszsírt, csak saját olvasztású, kristálytisza zsírt használunk! Alább: ha valami panasz, észrevétele van, szóljon nekem; ha jóízűen evett-ivott, szóljon barátainak...

Miután barátom szólt nekem, nyilván álem-szerűen konzumált.

Az étlap ovációszerű szövegei között aztán ételek is sorakoznak, de olyan áron, hogy féltjük Koncsek urat... Hogy-hogy nem szedik szét a boltját az emberek?

— Délben van erősebb forgalmunk — lát a veséknbe Koncsek néni, majd kisvártatva eltűnik és valahonnan zsírseregcsés jelzi, hogy a diadalittas üzem teljében áll.

A sötét boltívek alatt lovagkori hűvösség terjeng. A falakon sörplakát, a benyúló ajtó fölött zöld, bojtos függöny.

Nini, a konyha felől vállas, ősz bácsi lép be, kötött, ujjas, fekete zekében. Alkalmasint a pezsgést jött megnézni, amit idebent előidézünk. Egy nyers disznócombot visz át a szobán.

— Ez Koncsek úr — hallom.

Sőt már tudom is, mert nvájasan ránk-köszön. Megnyitja, hogy kitűnő vacsorát kapunk, mert ő hentes volt, maga vág, azaz most is hentes, helyesebben, illetve, vendéglős.

Nono. Az első szobába kerül, a kivilágított ablakhoz, ahol megszeréli a malacot. Jóllehet bácsi szeletet és rostélyost rendeltünk, fűrgén visszaközlekedik a malaccal.

— Tudod — mondja a barátom, letörve egy előjáró falatot a fehér kenyérből, — valahogy úgy van a Koncsek bátyó, mint az egyszerű, iktatóbéli, öreg nyugdíjas, aki a gőzfürdőben találkozott egykori miniszteri tanácsosával, aki szintén már régen nyugdíjvonult. Kérdezte itt tőle a tanácsos: hogy mint van, kedves Szemergényi? Hát, méltóságos uram, nem élet az élet munka nélkül, így aztán odahaza most is gyártok aktákat és iktatgatom őket... — Iktatgatja?... — tűnődik el a tanácsos. — Tudja mit, Szemergényi, időnként elhozhatná hozzám az aktákat, aláírásra... Hát így viszi most a malachúst Koncsek bácsi.

A vacsora? Muzsikált. Koncsek néni fél szemmel leste a hatást a zöld, bojtos függöny mögül.

Aztán hozzánk sompolygott, megmutatta az unokái fényképét. Két, aranyos kielány képét, elmondta, nem is hinnénk, hogy milyen jó íze van a tökmagnak, aztán került-fordult és... — megkínált egy darabka csokoládés süteménnyel. Szabódtunk persze, de végül is kijelentette, hogy a kis unokák egészségére kell megennünk... Majdhogynem koccintottunk a süteménnyel.

Már nem állhattam a kérdést tovább:

— És kint a zongora?

— Kedd és péntek kivételével van zeneszó is. Egy hölgy játézik rajta.

— Persze, ma kedd van...

— Az uram is szokott játszogatni, bár csak úgy natur...

De erre már nem mertük megkérni Koncsek bácsit, aki bizonyára a malacot „iktatta” a konyhában.

Mikor fizettünk, nyílt az ajtó és vagy öt-hat fiatalember lépett be. Diákok. Bort kértek.

— Azonnal — szölet oda Koncsek néni aranyos mosolyával, míg ránktekintve, vonásait szigorúra igazította — aztán hamarosan el tessenek jönni, mert különben van egy prakkerünk és ki tetszik kapni...

— Aranyos, aranyos... mormogott barátom a pallófeljárón és tudta, hogy egy riporttémával ajándékozott meg.

A newyorki világkiállítás érdekességei

Mintaváros, gömbház, tűzokádó tó és egyéb furcsaságok.
Képek a világ legnagyobb kiállításáról

Newyork, november hó.

Newyork szorgalmas város, de öt városrészének egyikében sem dolgoztak soha oly fáradhatatlanul, mint hónapok óta már a Queens városrészben, mely Long Island délnyugati végében terül el Brooklyn mellett. Az East River alatt új alagutat ásnak Manhattan felé, kíségető-vonallal bővített új földalatti vasutat és a Long Island tengersizorolásának partján új repülőteret rendeznek be. Flushingben, a Queens városrészben nyílik meg 1939 április 30-án a „New York World's Fair 1939”, a legnagyobb, minden eddiginél nagyobb világkiállítás.

A „holnap világa”

E kiállításnak sok négyzetkilométernyi területe három évvel ezelőtt még nagy mocsár volt, melyet évek során arra használtak, hogy ott rakják le a hétmillió város minden szeméjét és hulladékát. Előbb nagy fáradsággal le kellett csapni, ki kellett szarítani és a kerti föld méternyi vastag rétegével termővé tenni.

A kiállítás középpontja szinte már készen áll. Van rajta egy 210 méter magas háromoldalu, hegyes acéltorony, melynek „Trylon” a neve és egy hatvanméter átmérőjű üres gölyő, a „Perisphere”. Három millió kilogramm acélt építettek bele a kiállítás képét leginkább jellemző két alkotásba. A kiállítás látogatóinak az lesz a benyomása, mintha egy tó síkján lebegne ez a hatalmas gölyő. Tudniillik a Pherispheret néhány vékony támaszra helyezték, melyeket kívülről tükrölapok borítanak, azonkívül pedig a mester-séges tóbeli feltörő szökőkútak vize homályosít el.

A gölyőben, melybe a toronyból hozzávezető hídon lehet bejutni, a kiállítás legfőbb látványosságát fogják elhelyezni, a holnap világának szemléltetését. A kiállításnak ezzel a részével fogják bemutatni, hogy a tudomány és a technika mostani eszközeinek érvényrejuttatásával hogyan lehet befolyást gyakorolni az emberiség életmódjára s hogyan lehet azt még jobbá tenni. A Perisphere belsejében lehet majd látni a jövő idők városainak képét, magas és egymástól távolálló felhőkarcolóival, melyek a munka- és kis lakóházaival a családok otthonai lesznek s úgy ezeknek, mint amazoknak a lehető legszebb lesz a belső berendezése. A látogatók a hatalmas gölyő tetején levő mintavárost csak felülről, két körbenfutó erkélyről fogják látni, amelyeket körülbelül a gölyő egyenlítőjén fognak elhelyezni. Az erkélyek magasságát és a mintaváros nagyságát úgy viszonyítják egymáshoz, hogy a kép egy valódi városra kétszer méter magasságból való kiállításnak fog megfelelni. Az erkélyek két gyűrűje lassú mozgással fog a perisféra belsejében körbe forogni.

Külön épületben, ahol a látogató úgy fogja érezni, hogy a trópusok csillagos égboltozata alatt áll, bámuló szemét előtt fel fog tárulni a világűr-hajók útrajzának képe, sok más épületben pedig látni fogja a teljesen önműködő gépek munkáját, ahogy az emberkezek minden közreműködése nélkül állítják elő a szükséges cikkek ezreit.

A négy szabadság képe

A kiállítás egész területe a központtól körülbelül három kilométernyire, azaz a Constitution Mall kilométernyi hosszú útjára; az út túlsó oldalán áll az a szoborcsoporthoz, melyet a „Négy szabadság”-nak neveztek el, a vallás, a gyülekezés és a szólás szabadságának. Ugyanennek az útnak a túlsó végén van az a tó, mely éjszaka tűzokádó tóvá alakul át. A megvilágított szökőkútak közt égő felhők lobbannak fel, amelyek a víz alól bukkannak elő.

Hatvanmillió vendéget várnak

Ha a kiállítás résztvevő egyes államok csak egy részét is beváltják annak, amit most ígérnek, akkor a New York World's Fair ily célra viszonylag kis területén össze fog tolni az egész földkerekség kultúrájának és történetének képe. Egyiptom, a fáraók korából való templomát fogja bemutatni, Románia egy bizánci palotát, Norvégia egy tizenkettedik századbeli királyi palotát, Franciaország és Nagybritannia szilárd megépített modern épületeket mutat be. Brazília trópusi jellegét fogja hangsúlyozni, Lengyelország középkori tornyot mutat be, egy fekete üvegből épített ultramodern ház mellett. Déli Rhodesia azt mutatja be, hogy milyen a Viktoria-vízeés hajnali szürkületben s melléte egy trópusi erdőt, élő állatokkal benne. Amerika pedig egy indián várost, a legfontosabb törzsek képviselőivel. Úgy számítják, hogy az első évben hatvanmillió látogatója lesz a kiállításnak. Ha elfogadjuk mértéknek a nemrég megtartott előzetes szemle eredményét, ez a szám még talán alacsony is. A kiállítási területen levő vendéglőkre mindenesetre napi negyvedmillió ember ellátására rendezkedtek be: van nyolcvan vendéglő, melyekben egyidőben 42.000 terítéket tudnak szolgálni. A nagyüzemre berendezett étkezőkhöz hozzászámítandó még nyolcvan büfé, melyekben

meleg virsli („hot dogs”) lehet kapni. Ezek máris 187 vasúti kocsiakománnyal kiváló árut rendeltek meg. Az ingyencék és kíváncsiságból érdeklődők számára lesz még egy tucatnyi „nemzeti vendéglő”, melyek különböző nemzetek kiállításai épületeiben helyezkedtek el. Eddig Franciaország, Magyarország, Mexikó, Brazília és Guatemala, valamint Oroszország és Belgium vendéglősei tették meg a szükséges intézkedéseket.

A közlekedési lehetőségek rekordjai

A látogatók testi javának szolgálatára gondoskodnak tíz kis kórházzal is, sok orvossal és ápolónővel és megfelelő felszereléssel, minden lehető baj kezelésére, a b'rhorzeskénél minden részén át a gyermekszülésig. Készenlétben tartanak tíz szabályszerű betegszállító autót s egy mozgó röntgenlaboratóriumot. De az egészséges embernek sem kell gyalog járnia a kiállítás területén. Száz, eddig nem látott autóbusz fog közlekedni a területen, megszabott menetrenddel és uttránnyal, amelyet úgy eszeltek ki, hogy nincs a kiállításnak az a része, amely száméternél mezezebbre van az autóbusz megállójától.

Gondoskodás történt az emberek tömeges szállításáról is a városból a kiállítás területére. Flushing nem fekezik kedvezőlenül. Newyorknak három egymástól független földalatti vasúti rendszere van s ezeknek mindegyike közvetlen üzemeltetést tart forgalomban Flushing felé s ezeket a kiállítás alkalmára külön kiépítik és kibővítik. A Manhattanbe vivő, már említett új alagút befejezést várja a már meglévő földalatti vasutak alagútjait és az üzemben levő három óriási hida.

Levelek az ezer és ötezer év múlva élők számára

Hogy a „holnap világa” is tudjon meg valamit a mi mostani világunkról, hozzáfogtak két levél elkészítéséhez a jövő idők számára. Az egyiket a majdan 2939-ben élő embereknek címezték. Áll az a legdrágább és legjobb mostani illat- és kozmetikai szereknek több ezer dollárba kerülő gyűjteményből s melléte még minden toalet- és szépségápolási eszközt, melyeket a jövő idők szívesen használnak majd.

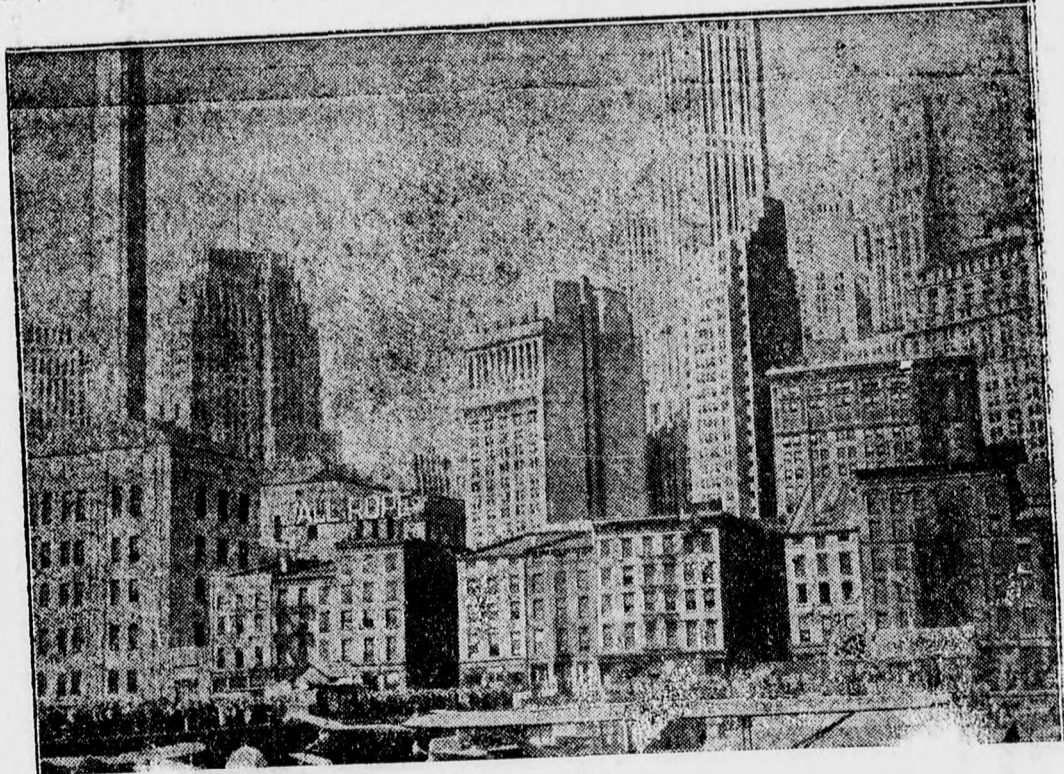
Ezt a gyűjteményt a Cosmetics Building alapkövébe helyezték el s ezt az alapkövet a kiállítás után az arizonai Tucsonba helyezik el ezer esztendőre a sziklás hegyekben levő nagy és nehéz monolit alá! A monolit pedig bazalttáblát tesznek, s ezen áll majd az az utasítás, hogy a mondot napon ássák ki az alapkövet és semmivel se előbb.

A „jövő időknek szóló” másik levélnek sokkal gazdagabb tartalma van, de későbbi utódoknak is szól, mint amaz, tudniillik az Ur 6939-ik évében élőknek. Régiségtudósok pendítették meg ezt a gondolatot és nyújtottak segítséget a megvalósításához. Az idők két méterrel valamivel hosszabb torpedóformájú valamiféle részövzetből készült fémkészülékkel áll, amely kemény, mint az acél és biztosan ellenáll mindenféle természeti behatásnak. A 360 kilogramm súlyú torpedót a Westinghouse-cég állította elő és a saját jót a Westinghouse-cég állította elő és a saját kiállításai épülete alatt fogja eladni. Több, mint tíz méter mély gödört ástak meg ott s a tok fölé egyelőre még egy tág vascsövet szereltek. Amíg nyitva lesz a kiállítás, a látogatók periszkópon át megtekinthetik az „időköt”-ot, amikor pedig bezárják a kiállítást, eltávolítják a periszkópot és a vascsövet és szin megölik a gödört szurokkal és cementtel. A világ minden könyvtárában el fognak helyezni olyan több nyelven megírt könyveket, amelyek pontos utmutatással szolgál-

nak arról, hogy a Long Island mellélt térségei alapján hol lehet megtalálni az időkötöt. Ugy rémlik, hogy a könyvecskének sokszeregy példányából ötezer esztendőig — bármi történés közben — megmarad legalább egy.

Mi van az „időköt”-ban?

Az időkötöt az 1938-ik év őzi nap-éjegyenlőségének csillagászati napján hódolattották a föld alá nagy ünnepélyességgel. Van is abban minden, ami szükséges lehet arra, hogy a késo utódok képét alkothassanak maguknak a világ mostani haladottságáról. Helytakarítás kedvéért az egész leírásokat 350 méter hosszú mikrofilmen zsufolták össze, mintegy tízmillió szóból álló, job-bára angol nyelvű szöveget. Vannak a tokban, a többi közt: több napilag és folyóirat, az Encyclopaedia Britannica néhány száz oldala, egy divatalbum, egy nagy áruház árjegyzéke, amely majdnem minden árut képen is bemutat, több jelen-tékeny tudományos mű, rajz és festmény. Ezen a mikrofilmen kívül van az időkötben még a mindennapi életben használatos száz tárgy és eszköz: teniszlabda, fogkefe, arcor-doboz, egy pipa és egyáltalában minden, amit körülbelül negyven találmásra kiválasztott ember hord a zsebében. Aztán elhelyeztek ugyanott még néhány kisebb elektromos eszközt, egy minden romlásnak ellenálló papírosra nyomtatott bibliát, különböző nagyságu nyomtatványtípusokat, néhány bankjegyet és pénzérmét. Ha a 6939-ben élő régiség-tudósok csakugyan megtalálják az időkötöt, mindenesetre többet fognak megtudni a mi világunkról, mint amennyit mi tudunk az ötezer év előtti időről. Feltéve természetesen, hogy az időköt épségben őriz meg mindazt, amit a mostani kor gyermekei megőrzésére bíztak.

Newyork látkép

Az orosz terror kifejlődése

Részletek a nagy „tisztogatásból,” ami az új propaganda hadjáratot megelőzte

Megírtuk, hogy az orosz szovjet új, erőteljes agitációra készül. Az új propaganda-főnök kinevezését azonban nagy „tisztogatás” előzte meg.

Az a nagy tisztogatás pedig, amelyet Stalin a kommunista pártban és államban lefolytatott, rövid másfél év alatt 1500 vezető bolsevista személyiség kiirtására vezetett. Az utolsó per, a „huszonegyek pere”, (ahogy a világ sajtója nevezte,) csak ideiglenes befejezése volt annak a sorozatnak, amelynek keretében többek között 29 népbiztos, 46 párttitkár, 5 végrehajtó bizottsági tag, 31 főtisztviselő, 3 magasabb rangú diplomata, egy marsall és 7 tábornok lelte halálát. A nagyvilág, szinte megzavarodva állott meg a terror és vérontás e szörnyű orgiájára.

Az orosz terrort két szempontból is lehet vizsgálni: lehet vizsgálni abból a szempontból, vajjon a terror, amit eleinte kizárólag osztályharc alapon gyakoroltak, mint alakult át és sujtott le végül a bolsevista párt vezetőjére? A másik szempont pedig, hogy az az elnyomtatási kísérlet, mely mindíg az ellenzék ellen irányult, mint nőtt naggyá a bolsevizmus megindulásától s mint fokozódott terjedelemben és hevességben mind a mai napig?

Az orosz forradalom története a következő: Az 1917 november 7-én végrehajtott államcsíny után máris szakadás támadt a bolsevista pártban. Lenin, aki a hatalmat csak magának és leghűségesebb követőinek tartotta fenn, elnyomta és kiirtotta a baloldali polgári sajtót, cenzúra alá helyezte a szocialista és forradalmi lapokat s a bolsevista párton kívül megszüntette mindenki számára a politikai szervezkedés szabadságát. A népbiztosok tanácsa felbomlott s Kamenev, Zinovjev, Rykov és néhány más korifeus hangos elégedetlenséggel hagyta ott a központi bizottságot.

Az októberi hangos jelszóból, hogy „minden hatalom a Szovjeté”, új jelszó lett, amely így hangzott: „minden hatalom a bolseviké”. Ez utóbbiak már akkor nyíltan hirdették, hogy nem lehet támaszkodni másra, mint a terrorra és patakokban kell folytania a vérnek, hogy a rendszer megerősödjék és végleg diadalmaskodjék. Lenin azonban egyelőre nem alkalmazott terrort, csak a burzsujok, a mensevikiek s az anarchisták ellen, és saját ellenzéki politikai és irodalmi vitákba szállt. Ezek hamar megéreztek az új szelek járását, bűnbánóan és egyúttal aljas szervilizmussal tüntették ki magukat.

1919 márciusában a bolsevik párt nyolcadik kongresszusán nagy reformokat hajtottak végre, hogy a hatalmat a leghűségesebb klikknek biztosítsák. A pártban belül, amelyben még mindig sok volt az ellenzék, egy új politikai hivatalt állítottak fel, amely lassankint magához ragadta mindenben a hatalmat. Ekkor jelent meg a látóhatáron Stalin, aki úgy a pártban, mint ebben a szűkebb hivatalban a legnagyobb tekintélyre jutott s akinek a munkaügyi népbiztoság mellett legfőként az volt a hivatása, hogy a vezető kommunisták ortodoxiája fölött őrkdjék. A legérdekesebb a dologban az, hogy ezt a nagy szervezeti változást, mely később Stalinnak juttatta a teljhatalmat, maga Zinovjev hozta javaslatba. 1920-ban az ellenzék megerősödött, ami a pártkongresszus lefolyásán is érezhető volt. De ezzel együtt a háttérben maradt Stalin vezetése mellett az egész országot behálózó szervvé nőtt az az ellenőrző hivatal is, mely nem a szürke párttagokat, hanem elsősorban a népbiztosokat ellenőrizte.

Stalin ekkor már nagy hatalom volt, aki a látszatokra semmit sem adott, de annál inkább tudta, hogy hol vannak az emberei és kikre számíthat. Közben Lenin halálosan beteg lett s még életében a kommunista párt ve-

zértikárává Stalint választották, aki ezzel a hatalom csúcsára érkezett s megkezdte kitaró harcát Trockij diktatúrája ellen. Eleinte Zinovjevvel szövetségelt, aki akkor a kommunista internacionálé elnöke volt és Kamenevvel, aki viszont a népbiztosok elnökségének tisztjét viselte. A lassankint utolsó hivatalából is kiszorított Trockij erre megszervezte az ellenzékét s az 1924. évi kongresszuson már mint az ellenzék vezére vonult fel a demokracizmusért Stalin, Zinovjev és Kamenev diktatúrája ellen.

Trockij elkövette azt a ballépést 1924 októberében, hogy könyvet írt „Októberi tanulságok” címen, amelyben heves támadást intézett Zinovjev és Kamenev ellen. Azt mondják ugyan, hogy a támadást maga Stalin inspirálta, de a botrányból, amely a támadás nyomán felviharzott s amely a bolsevista vezetőség vizsályát nyilvánvalóvá tette ország és világ előtt, mégis egyedül ő húzta a hasznát. A közhangulat Trockij, Zinovjev és Kamenev ellen fordult s 1925-ben előbb Trockij, később Zinovjev és Kamenev is kibuktak a párt végrehajtó bizottságából.

A három főkorifeus mind lejjebb eszszott, kisebb és jelentéktelenebb hivatalokba került s 1927 november 15-én végre elérkezettnek látta Stalin az időt arra, hogy a bolsevizmus megalapítóját magából a pártból kizárja. Trockij külföldre menekült és 1928-ban megkezdődött az a tisztogatási munka, melynek végül is az egész ellenzék áldozata lett. Stalin azonban aránylag lassú lépésekkel haladt előre. A módszere az volt, hogy így a megfélemlített embereket hangos hódolóivá tegye. Majd azok ellen fordult, akik az első tisztogatásban megsegítették s a következő években Bucharin, Rykov, Tomszki s a többiek kerültek a kiszorítás és megalázás útjára.

A vérengzés azonban csak 1930-ban kezdődött el. Előbb csak az úgynevezett szabotá-lási perek jöttek, az úgynevezett ipari párt a nagy öt éves tervet akarta szabotálásokkal meg-
hiúsítani. Amikor 1934-ben egy fiatal kommunista Kirov szentpétervári népbiztos meggyilkolta, Stalin saját életét is fenyegetve látta és diktatúrájának megvédésére szörnyű vérengzésbe kezdett. Ez a vérengzés, amely különböző címenek és ürügyek alatt folytatódott mind a mai napig, nyert egyelőre befejezést „a huszonegyek perével”, akik közül 19-et halálra ítélték és kivégeztek.

A látszat szerint Oroszországban egyelőre minden csendes és Stalin most már ellenzék nélkül birtokolja a világ egyik legnagyobb hatalmát.

MEGJELENT AZ Eucharisztikus Világkongresszus Almanachja

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz előzetes beküldése esetén **420 Lei.**

Rendelje meg még ma a »MAGYAR LAPOK« útján!
LEGSZEBB KARACSONYI AJANDEK!

Temesvári fényképész rejtélyes halála Bucurestiben

Müller Zsigmond betörőbandát szervezett és dinárt hamisított, a szállodában meggyilkolt egy utazót. Egy ismeretlen bucuresti akasztott ember állítólag a volt fényképésszel azonos

Temesvár. Saját tud. Az *Universul* című bucuresti lap legutóbbi száma jelentette, hogy Bucurestin, illetve a Baneasa-ligetben ismeretlen akasztott férfi hullájára találtak és annak fényképét is közli a lap, megjegyezve, hogy ötven-hatvan év körüli férfiről van szó, aki a ruházatát s a testápolást tekintve, kereskedő, vagy tisztviselő lehetett. „Ki tud róla?” címen ír erről a bucuresti lap.

Az *Universul*-ban közölt fénykép nyomán Temesváron többen gyanakodni kezdtek, hogy egy régebbi ismert temesvári iparos lehet a halott s a gyanú hamarosan határozott formát öltött, amikor a rendőrség az illető iparos rokonainál és ismerőseinél megjelent s ezekhez kérdést intézett, ismerik-e azt, akit a kép ábrázol. Az illetők határozottan kijelentették, hogy a képről felismerik Müller Zsigmond volt temesvári fényképészét. A rendőrség ilyértelmű jelentést adott Bucurestibe s így hamarosan tisztázódik a kérdés, tényleg Müller Zsigmond-e a halott.

Rokonai a végleges megállapítást be sem várva, biztosra veszik, hogy ily szomorú véget ért az egykori temesvári iparos, aki néhány évvel ezelőtt rossz útra tévedt s aki most így fejezte be életét. A bucuresti jelentésből egyébként nem tűnik ki, vajjon öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig bűntény áldozata lett. Nagy meglepetést keltett néhány évvel ezelőtt, amikor Müller Zsigmondot, az ismert

fényképészt letartóztatta a rendőrség s amikor kitűnt, hogy

a temesvári iparos tulajdonképpen egy jól megszervezett betörőbandának a feje.

Sorozatos betöréseket követtek el a banda tagjai, az „akciót” Müller Zsigmond irányította, pénzelt, sőt némelyikben személyesen is részt vett. A dolognak meglehetősen fantasztikus részletei is voltak, fekete álarcot talált a rendőrség, stb. Müllert akkor el is ítélték.

később Kolozsváron szerepelt, egy dinár-hamisítási ügyben.

Legutóbb újra kereste a rendőrség. Hónapokkal ezelőtt Marosvásárhelyen az Adesgo-harinyacég Bineter nevű utazójától mintegy négyszázezer leit loptak el, a szállodai szobából. Idővel a gyanú Müller Zsigmondra s egy társára hárult. Megállapították, hogy mindketten Jugoszláviába menekültek. De onnan hamarosan vissza kellett térniük Romániába. Müller Zsigmond Marosvásárhelyen álnév alatt szerepelt s erre a névre igazolványa is volt.

Most aztán a bucuresti ligetben felakasztva találták. Hogy az utóbbi időben hol és merre járt és mit művelt, azt a vizsgálat fogja ki-deríteni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

A december elsejei ünnepek sorrendje Nagyváradon

December elsejét Nagyváradon is fényes ünnepek között ülik meg. Délelőtt 10 órakor Jorga professzor fogadják ünnepélyesen a nagyallozmánál. 11 órakor ünnepi istentisztelet mindkét román katedrálisban. Istentisztelet után körmenet I. Ferdinánd király és Mária királyné szobrához. Déli 12 órakor Jorga professzor tart előadást a Mária királyné színházban. Délután 4 órakor nemzeti ünnepség lesz a színházban. Az ünnepségen dr Popovici Nicolae görögkeleti püspök, dr Freniu Valeriu görög katolikus püspök, dr Gherman Victor a Casa Nationala elnöke, dr Popa Teodor az Astra biharmegyei elnöke, Matei Dumitriu, a Biharj Kulturális Liga elnöke és Veturia Candrea a asszony, a Román Nőszövetség elnöknője mondanak beszédet. Az ünnepséget számos művészi énekszám, énekek, szavaltók, alkalmi szindarab és az országőrök táncszámai egészítik ki. Este 9 órakor művészi estély lesz ugyancsak a színházban a következő műsorral: Katonazene, énekkari számok, szavaltók, az előképzősök énekkara és előkép.

Tautu pénzügyi főellenőr is bekapcsolódott az Izvoreanu-tesztvérek ellen indított vizsgálatba. Bucurestiből jelentik: Bacauba megérkezett Tautu pénzügyi főellenőr s megkezdte a vizsgálatot az Izvoreanu-tesztvérek által elkövetett csempészési ügyben, a kérdések vámkihágási és a kincstárt illető szempontjai tekintetében.

NEM LESZNEK BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁSOK DECEMBER ELSEJÉN. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszterium táviratilag közölte a bíróságok vezetőivel, hogy a december elsejére kitűzött tárgyalásokat hivatalból megállapítandó későbbi időpontra kell elhalasztani.

CÁMPULUNGI AUTÓSOK KATASZTRÓFÁJA BRASSÓ KÖZELÉBEN. Brassó. Saját tud. Súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt szerdán délelőtt a város közelében. A Câmpulung 1014. jelzésű tehergépkocsi nekirohant egy táviróoszlopnak és az útszéli árokba fordult. A kocsiiban ülők közül egy Daleova János câmpulungi lakos meghalt, míg Schlouzer József sofőr súlyosan megsérült.

CORSO (HEYMAN) MOZGO

CHARLES BOYER ALGIRI BUNOS EJSZAKAK

December 5-én, hétfőn délután 3 órakor nagy gyermek Mikulás-előadás STOLL BÉLA és társulata a MIKI és DANÍ-ban

Csak délelőtt fognak működni a szatmári bíróságok. Saját tudósítónktól Az ügyvédi kamara tagjai, valamint a bírák közös értekezletet tartottak. Az értekezleten az igazságügyminiszter legutóbbi rendelete értelmében a bíróságok tárgyalási idejét beszélték meg. Az ügyvédek indítványára az értekezlet elhatározta hogy a délelőtti tárgyalások rendszere mellett foglal állást. Ebben az értelemben az ügyvédi kamara és a bírák felterjesztést intéztek az igazságügyminiszterhez.

TOVÁBBI HUSZ NAPOT ENGEDÉLYEZ A PÉNZÜGYMINISZTERIUM A HÁZBERSZERZŐDÉSEK UTÁN JÁRÓ ILLETEK BEFIZETÉSÉRE. Bucurestiből jelenti a Rador: A pénzügyminiszterium további husz napot engedélyez — ezúttal utoljára — a házberszerződések után járó illetékek bírság nélküli befizetésére. A pénzügyminiszterium tekintettel van arra, hogy a szerződések láttamozása több háztulajdonos és bérlő érdekeiből kívül nem tudott jelentkezni és ezért adja az illetékek befizetésére és a láttamozásra ezt az utolsó határidőt.

Kedvező maradt Németországban a család-alapítás mérve. (V. V.) A folyó év első felében a nőszülések száma tovább fejlődött, a régi német birodalom területén 303.104 házasságot kötöttek. Ez a szám a múlt év első felével szemben 18.117 esettel egy 6.4 százalékos emelkedést jelent. Ez a jelenség annál figyelemreméltóbb, mivel most az 1915—1918. évfolyamok, amelyek általában az egész világon sokkal gyengébbek, kerültek sorra. A német statisztikai hivatal ezeknél a gyenge évfolyamoknál visszaeséssel számolt és most éppen az ellenkezője történt. Ezen tény maga igazolja, hogy a német nép gazdasági helyzete lényegesen javult és jó kilátásokkal kecsegtet a jövőre nézve is, mert a családalapítások rendszerint abban az arányban ingadoznak, amint a gazdasági jólét emelkedik vagy visszaesik. A fiatalok biznak a jövőben és ez a fontos!

Kitűnő ajtatóssági kalauz a hívek számára az

ÉGI LANT

című imádságos és énekeskönyv.

Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó, finom, erős papírra nyomott izléses egész vázsonkötésű imádságos könyv ára

mindössze csak 90 lel.

Vizsonteladóknek kedvezmény.

A katolizmus fejlődése Holland-Indiában.

A hollandusok indiai birtokain már a XVI. században elkezdődött a keresztény missziózás. A heves protestáns üldözés azonban a nagyreményű kezdeményezést megállította és csak a XIX. században térhettek vissza a katolikus misszionáriusok. Az első évtizedek még nagyon lassú munkában teltek s csak 1859-ben, a jezsuiták megérkezésével vett a katolizmus nagyobb lendületet. A misszionáriusok munkáját azonban elsősorban az európaiak vették igénybe, úgyhogy a bennszülöttek megdolgozására már csak a XX. században kerülhetett sor. Hogy néhány évtized alatt mily nagy sikereket ért el a katolizmus, mutatja az a pusztá tény, hogy míg 1900-ban egyetlen apostoli vikáriátus, batáviai püspök joghatósága alatt állott az egész terület, ma hét vikáriátus és hat apostoli prefektúra működik ugyanazon a területen. A bennszülött katolikusok száma 1914-ben 60.000 volt. 1923-ban már 122.000 s 1937 végére kerekén egy félmillió. Az utolsó év szaporulata egymagában 26.000-t tesz ki. A katolizmus zöme azonban nem a két nagy szigetén, Szumatrán és Jáván van, hanem a kisebb szigeteken.

Pásztor Gyula halála. Nagyvárad. Saját tud. Rövid betegeskedés után 63 éves korában elhunyt Pásztor Gyula biztosítási tisztviselő, Pásztor Miklós lapszerkesztő édesapja. A közszereplésnek és megbecsülésnek örvendő Pásztor Gyula földi maradványait szerda délután temették el az Alexandri-utca 53. számú gyászháztól. A temetésén a Népközbiztonsági Újságírók Egyesületének nagyváradai csoportja testületileg megjelent.

Négy lengyel utlevélhamisítót tartóztatott le a milánói rendőrség. Milánóból jelentik: A rendőrség letartóztatott négy lengyel állampolgárt, akiket utlevélhamisítással vádolnak. Megmotozásuk alkalmával több kitöltetlen külföldi utlevelet találtak náluk. A rendőrség kiterjesztette a vizsgálatot, mert azt hiszi, hogy széles kiterjedésű bünszövetkezetnek jött nyomára.

Meghalt barátja és törzsvendége miatti bánatában. Iasiból jelentik: Tegnap helyezték örök nyugalomra a iasji temetőben Botez Grigore volt rendőrfőnök holttestét. A gyászoló közönség között megjelent Leib Mayer kávé, aki az elhunyt egyik legjobb barátja volt. A kávé annyira szívére vette barátja és törzsvendége halálát, hogy a temetőben a gyászszertartás alatt szívzselhűdés érte és nyomban meghalt. A városban igen mély hatást keltett a gyász eset.

Elkészült a szatmári római katolikus püspökség új orgonája. A szatmári római katolikus püspökség hatalmas, három manuális, 57 szólv változatu orgonájának a közelmult napokban adta át rendeltetésének Szeidl Ferenc marosvásárhelyi orgonaépítő, aki a hatalmas művet teljesen átdolgozta és újra hangolta. Több szakértő megtekintette az átépített orgonát, akik a sikeres munkához gratuláltak a mesternek.

Feljegyzések

Az új Csehszlovákiában nagy a politikai mozgás. Lázás sietséggel folyik a politikai erők új csoportosítása: a szervezkedés mindkét társországban a nemzeti egység formáját keresi.

Szlovákiában elrendelték az új általános választásokat. Gondoskodtak azonban arról, hogy az új választáson csak egyetlen lista szerepeljen: a benyújtási határidő oly rövid volt — mindössze néhány óra —, hogy más listák beadására sem idő, sem alkalom nem maradt. Kisebbszabású államcsínynek látszik ez, az élet azonban tompítja, hogy az egyedüli közös listán a nemzetiségi csoportoknak — a magyarnak és a németnek — hivatalos vezetői is szerepelnek, az első két, a második három jelölttel. Az államcsíny tehát, e pillanatban legalább ügylátszik, az idegen, külső erőket akarja kizárni.

Csehországban ugyane cél szolgálatában egységes nemzeti frontot szerveznek. Bár a szervezkedés a politikai toborzás eszközeivel folyik, az új alakulat mégis lényegesen különbözik a régi pártoktól. Sok más fel mellett erre vall az a hirdetés, melyet most tettek közzé a prágai lapokban. Az új cseh nemzeti frontba — eszerint — nem vesznek fel, csak cseh nemzetiségű tagokat. A hirdetés, nyilván a félreértések elkerülése érdekében, még külön hangsúlyozza, hogy ennek az egységes cseh nemzeti alakulatnak sem németek, sem zsidók tagjai nem lehetnek.

A két hír csak látszólag mond ellent egymásnak. Csak a módszerben van különbség.

Szlovákiában az együttműködést nem az egyes nemzetiségű polgárokkal keresik, hanem a nemzeti alapon megszervezett népcsoportokkal, ezeket az egységes szlovák alakulatba, amelynek érdekében az államcsínyt végrehajtják, valószínűleg épen úgy nem veszik többé fel, mint a fenti hirdetés szerinti Csehországban, ahonnan a szervezett népcsoportok jövődől szerepéről még nincsen hír.

Olyan tiltalmak és kizárások ezek, amelyek a többi népcsoportok táborában bizonyára megnyugvással vesznék tudomásul. Az egyenlőségi politikának az a formája, mely a többségi pártokba egyenként csalogatta a kisebbségi polgárokat, eléggé láthatóan megbukott. Az a régi módszer, hogy a különböző nemzetiségek nyelvén óriási költséggel kormánylapokat s különböző többségi orgánumokat adtak ki, ugyancsak meglehetősen meddőnek bizonyult. Az új út nemcsak becsületesebb, hanem természetesebb is. Mivel hogy azok után, amik történtek, nehéz tovább kétségbevonni, hogy Csehszlovákia földjén különböző népek laknak, azoknak pedig sajátos nemzeti akarataik és népi törekvéseik vannak, célszerűbbnek látszik az együttműködés ezekkel a megszervezett, a maguk életét kereső népcsoportokkal.

A csodálatos csak az, hogy mindezt csak most jönnek rá Csehszlovákiában. Azon a földön, ahol valamennyi nép — elsősorban maguk a csehek — a saját multjukból jól tudták, hogy az önfenntartás olthatatlan ösztöne épenúgy megvan a népekben, mint az egyes emberben.

(Skin.)

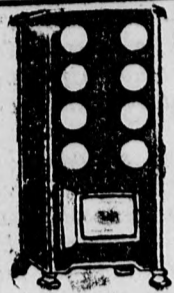
* Kézikötő tanfolyamot létesítettem, amelyen a hölgyek gyorsan és olcsón megtanulhatják a kötést és a ruhadarab teljes összeállítását. Dr. Zoltáné, Nagyvárad, Rimanóczy-utca 12.

Az építőiparosok céhbe tömörülése. Az új Céh törvény szerinti az Építőiparos Breslába tartoznak: cserépkészítő, kerámiaiparos, fazekas, kővező, kályhakészítő, téglakészítő, kőműves, mázoló, szobafestő, cimpfestő, mészégető, aszfaltkészítő, fayancekészítő, mozaikkészítő, kőlépcsőkészítő, kőszobrász, terakottakészítő, stukatorozó, kalfuró, vasbeton készítő, üveges, tapétázó és vasbeton készítő. Felkérjük mindazon önálló iparosokat, tekintet nélkül arra, hogy melyik egyesület tagjai, akik a fenti szakmákhoz tartoznak, hogy a saját érdekükben december 1-én, csütörtökön este fél 7 órakor az Építőiparosok Szövetségének helyiségében, Nagyváradon, Alexandri-utca 13. szám alatt megjelenni szíveskedjenek. Elnökség.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő enyhe marad, borulás és köd fokozódik, az eső kelet felé húzódik.

Berlin-tokiói repülést kísérel meg egy német repülő. Berlinből jelentik: A tempelhofi repülőtérén tegnap szállott fel a „Condor” nevű német repülőgép, hogy megtegye a Berlin-Tokió közötti tizenhárom és félszer kilométernyi utat. A gép most teszi meg a második nagy utat. Az első sikeres repülés a Newyork-Berlin ut volt. Ezúttal Tokióig mindössze négyszer áll le a gép. A gép tegnap délután négy órakor indult hosszú útjára, és az indulásnál künn volt a repülőtérén a berlini japán nagykövét is.

Megdrágult a tűzifa?
Akkor is
olcsón fűtök
„ZEPHIR”
kályhával

10 kilogram fával fűt 24 órán át.
egy normál szobát
Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
„ELITE” tüzhely kályhaqyára
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Nemzetközi fodrász munkaközösség. (V. V. Párizs.) A fodrászok párizsi világkonferenciáján elhatározták, hogy ezentúl az egyes államok fodrász céhjei még szorosabb együttműködést fognak kifejteni. Felállították a „nemzetközi fodrász munkaközösséget”, amelynek elnökéül a berlini Renz mestert választották meg. Az elnökségben a skandináv és a svájci céhek képviselői is részt vesznek. A nemzetközi munkaközösség célja nemzetközi fodrászversenyek által a szakma teljesítményeit növelni, valamint a hajdivatot egységes alapon irányítani. Idők jele.

Másodfoku ítélet a szatmári pénzügyigazgatósági panama vádlottjai felett. Szatmár. Saját tudósítónktól. Néhány év előtt nagy port vert fel Szatmáron az a pénzügyigazgatósági panama, amelyet egyes főbb tisztviselők folytattak. Ezek a tisztviselők, mint a vizsgálat során megállapítást nyert, önkéntes adatokat vetettek ki több nagykereskedőre és ipari vállalkozóra. A törvényesek annakidején Tocaciu Valentin pénzügyigazgatót tizhónapi, Sebestyén József főellenőrt kétévi, Hollósi Joant másfélévi, Csata Jánót pedig egyévi fogházbüntetésre ítélték. Az ügy azóta a Semmitószéket is megjárta, onnan azonban az iratokat újratárgyalás végett visszaküldték a táblához. — A másodfoku bíróság most hirdette ítéletében Tocaciu Valentint felmentette. A Sebestyén József fogházbüntetését 20 ezer leire, a Hollósiét 12 ezer leire, a Csata Jenő büntetését 10 ezer lei pénzbírságra változtatták át. A büntetésesség vádjával perbefogott vádlottakat felmentették.

Feltaláltak a cápák egy szökött rabot. Oaklandból jelentik: Egy Corner nevű fegyenc, aki Alcatraz Islandon, Amerika legjobban őrzött fegyházában esztendőket töltött, meguntta magát és a fegyház udvarának széléről levette magát a tengerbe. Uszni kezdett a város felé. Az őrség azonnal utána ment csónakokon, de már nem érthette el. A cápák a fegyörök szemeláttára falták fel a rabot. A boldogtalanság száz és száz cápa vetette rá magát oly hévvel, hogy a csónakot is majdnem felborították.

Repülőgépes öngyilkosság. Johannesburgból jelentik: Az öngyilkosságnak különös módját választotta Glagauer 22 éves mérnök, aki a Kimberley-i repülőtérén teljesített szolgálatot. Éjszaka felült a telep egyik repülőgépére és a város felett a lakosok nagy ijedelmére vakmerő körözésbe kezdett, még pedig olyan alacsonyan, hogy csaknem surolta a kéményeket. Azután hirtelen a magasba emelkedett és amikor mintegy ezer méternyire jutott fel, a gép orrát merőlegesen lefelé fordította és elállította a motort. A gép a földre zuhanva, pozdorjává zúzódott és Glagauer szörnyen halt. Valószínűleg szerelmi bánat miatt dobta el életét.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: MARCO POLO KALANDJAI.
CORSO: ALGIRI BÜNÖS ÉJSZAKÁK.
DORIAN: SIVA BOSSZUJA

Két helyen is kigyulladt egy festékes kereskedés. Temesvár. Saját tud. A Gyár-külvárosban lévő Kohn Adolf és Fia festékárucég üzletében hajnali három óra tájban tűz támadt. Ugyanakkor a pincében lévő áruraktárban is kitört a tűz. A gyárvárosi tűzoltóság — laktanyája az üzlet tőzszomszédságában lévén — gyorsan megjelent a helyszínen. Az üzletajtó vasrácsát bal-tával kellett feltörni. A nagy füst miatt gázálarcot öltöttek a tűzoltók. A tűzet ugyan igen hamar eloltották, mégis az üzlet illatszertár-osztálya leégett, sok piperecikkel, szappannal. A pincében az oltásnál használt víz sok árut tett tönkre. A pincébéli raktáron nagymennyiségű benzint, éter és petróleum is volt, úgy hogy nagy veszély származhatott volna a tűzből. A kár hozzávetőlegesen háromszázötvenezer—négy-száz-ezer leire rug s ez biztosítási utján megtérül.

Ötvenezer font Pearl White hagyatéka. Londonból jelentik: Megemlékeztünk arról, hogy amikor Pearl White, a némafilm egykori világsztárja meghalt, örökösére mindössze — egy dollárt hagyott. Most felfedezték a művésznő végrendeletét, amely egészen másképpen hangzik: 50.000 angol fontnyi vagyonról emlékezik meg és úgy intézkedik, hogy ezt az összeget két testvére és két unokatestvére között osszák szét.

HALÁLBA SODORTA A LEZUHANT REPÜLŐGÉP UTASAIT A VIHAROS TENGERT. Newyorkból jelentik: Az „United Air Lines” egyik utasszállító gépét szerencsétlenség érte. A gép Gold-Caip mellett tengerbe zuhant négy utasával és három főnyi személyzetével együtt, akikből csak egy pilóta és egy utas maradt életben. Az életben maradt pilóta elmondotta, hogy benzinhiány miatt le kellett szállaniuk a tengerre és a gépet a hullámok a part felé kezdték sodor-ni. A hullámok ide-oda vetették a repülőgépet, amelyből egymás után sodródtak ki az utasok. Volt, aki uszva próbált menekülni, de a tenger hullámai ezeket is eltemették. A szerencsétlenségnek így öt halálos áldozata van.

Mikulásra

Figurák, Krampusok és Mikulások, valamint dobozos firs bonbonok legolcsóbban

PETROVICI

csokoládégyárnál kaphatók. — Gyár és főüzlet: Nagyvárad, Str. Alexandri 28. Fióközllet: Bulev. Regele Ferdinand 6. sz.

Kiemelték a tenger mélyéből egy argentin hadihajót. Buenos-Airesből jelentik: A buenosi kikötőben rejtélyes körülmények között elsüllyedt egy hadihajó, a „9 De Julio”. A cirkáló az argentin haditengerészet legrégibb egységeihez tartozott és már esztendőket előtt kivonták a szolgálatból. Az értékesebb műszereket már le is szerelték a hajóról és most a gépek leszerelése volt soron. A munkások munka közben gyanus zajt hallottak, felrohantak a fedélzetre és még az utolsó percben sikerült megmenekülnök. A hajó néhány perc alatt elsüllyedt. A roncsokat most sikerült felszínre hozni. Állítólag kiderült, hogy ismeretlen tettesek pokolgéppel szétrobbantották a hajó gépházat.

Három és félhónapi fogházra ítélték egy templomfosztogató asszonyt. Szatmár. Saját tud. Néhány héttel ezelőtt ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták az alsikárlói görög katólikus templomot. A betörők több terítőt és a szentképek díszítésére használt, háziszóttos törülközőt, valamint a feltört persely tartalmát is magukkal vitték. A csendőrség később arról értesült, hogy Vultur Gáborné ottani lakos a kocsmában a templomból ellopott terítőkhez hasonló kézimunkákat kínált eladásra. Az asszonyt előállították és Vulturné a keresztkérdések súlya alatt megtörve, bevallotta, hogy a templomot ő fosztotta ki. A megtévedt asszonyt most a szatmári törvényszék három és félhónapi fogházra ítélté.

TELJES MAGYAR-LATIN MISSZALE

Egész vászonkötés, vörös metszés 303 lei., egész vászonkötés, arany metszés 338 lei, bőrkötés, vörösmetszés 576 lei, bőrkötés, arany metszés 648 lei. — Fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Szunyogh Xav. Ferenc — Tartalmazza az összes szentmiseszövegeket

Színes pósta

ÜTSZAZ ZSÁKBAN VETEMÉNYES KERETET KÜLDTEK EGY VILÁGÍTÓTORONY SZEMÉLYZETÉNEK

India kormánya veteményes kertet küldött a Bombaytól 320 kilométernyire és a tengerparttól hat és félkilométernyire fekvő Vengurila-szigetek világítótornyának személyzete számára. A hét főnyi személyzet ugyanis az indiai monszum tartalma alatt teljesen el van vágva a szárazföldtől és miután a sziklán nem terem meg semmi, konzervekből kénytelen élni, ami sokszor súlyos megbetegedések előidézőjévé válik. A kormány által küldött ötszáz zsák termőföldet a sziget legvédehetőbb partján rakják le és remélik, hogy a termőföld kitünő zöldségek kertül fog szolgálni a tenger és a szirtfokok közé zárt embereknek. A Vengurila-szigetek világítótornya 1.250.000 gyertyafényű világosságot bocsájt ki magából és az India körüli hajózás egyik legfontosabb irányító eszköze.

GYERMEKET HURCOLT EL A SZELIDNEK VÉLT FARKAS

Minszk közelében egy birtokon szelid farkast tartottak, amelyet egy lengyel földbirtokos nő szelidített meg és amelyet a háznál mindenki teljesen ártalmatlannak tartott. Egyik éjjel azonban a kétéves „szelid” farkas belopózott egy szomszéd gazdálkodó udvarába és elrabolta annak ötéves kislányát. A gyermeket kétszáz méternyire cipelte el a fenevad és oly súlyos sebeket ejtett rajta, hogy a kislány kórházba szállítása után meghalt.

EBÉDUTANI ÉNEK — A GYOMORBAJ ORVOSSÁGA?

Párizsban dr Raoul Beaumont érdekes utteóriát állított fel a gyomorhajosok és emésztési zavarban szenvedők számára. Dr Beaumont szerint minden bajtól megszabadulnak a lomha vérkeringésű emberek, ha minden jó vacsora és kiadós ebéd után álló helyzetben öt-hat percet telt torokból énekelnek. A rekeszizom énekel való megremegetése a lehető legjobb hatással van a szervezetre és énekel által minden egyéb mesterséges orvosság feleslegessé válik. Példa erre az operatőrök ritkán karcsu alakja, továbbá pirospozsgás, jó egészséget mutató megjelenése. Az egész dologban csak az a kérdés, hogy aki nyilvános éntermekekben étezik, hol folytassa le öt-hat perces énekgyakorlatát, hogy egészségi állapotja kívánnivalót ne hagyjon maga után.

HÁZASSÁGKÖTÉS TOLMÁCS SEGÍTSÉGÉVEL

Pozsonyból jelentik: Tolmács segítségével kötött házasságot Fulton György newyorki nagykereskedő Vajda Tity táncművésznővel, az athéni állami táncképző intézet tanárnőjével a pozsonyi anyakönyvvezető előtt. A házastársak a Simplon-expresszen ismerkedtek meg. A megismerkedés is tolmácsok segítségével történt, mert a művész nő nem tud angolul, Fulton György pedig az angolon kívül más nyelven nem beszél. A házasságkötésnél angol tolmács működött közre, hogy a „holtomiglan-holtodiglan” kimondása az előírásnak megfelelően történjék.

LÁBÁT TÖRTE A POTYAUTAS A VAGON ALVÁZÁN

Liègeben egy félajult lengyelt szedtek ki a varsó—párizsi expressez egyik vagonjának kerekjei közül. A lengyelnek, aki Varsóban kapzkodott fel a vonatra, hogy ingyenutasként a francia fővárosba vitesse magát, még Németországban eltört a lába egy helytelen mozdulat közepette, még sem adta fel ingyenes utazási tervét, hanem makacsul megkapaszkodott a vagon alvázában. Így még sikerült Franciaországot is elérnie, ahol azonban felfedezték. A kórházba vitték, majd átvizsgálták ruháit és megállapították, hogy összesen vagona 40 centimesből áll. A szerencsétlen potyautast felgyógyulása után vizszatoncolják hazájába.

Négy havi elzárásra ítélte a párizsi törvényszék von Rath követségi tanácsos gyilkosának a menedék-nyújtóit

Párizsból jelentik: A büntetőtörvényszék kedden ítélték a Grinspann-házaspár felett, amiért Von Rath párizsi német követségi tanácsos gyilkosának menedéket nyújtott. A házaspárt a törvényszék négy-négyhónapi elzárásra és száz frank pénzbüntetésre ítélte azzal a megszigorítással, hogy a fogházbüntetést azonnal meg kell kezdenie.

A milánói új harangtorony

Hatvanméteres Mária-szobor a százhatvannégy méter magas tornyon

Róma, november hó.

Mussolini kihallgatáson fogadta Vico Vigarò építőművészt és jóváhagyta a milánói dóm harangtoronyának építési tervét.

Az új harangtorony, amely a dómtól függetlenül áll majd, 1942-re készül el és a világ legmagasabb tornya lesz: 164 méter és csúcsát még egy 60 méter magaságú Mária-szobor ékesíti.

A torony a fasiszta uralom örök, szimbólumaként emelkedik a milánói dóm mellett. Alapzatában, 8 és fél méternyre az utca szintje alatt lesz az Olaszországért elesett hősök mauzóleuma, földszintjén a „haza fensége” nevet viselő teremben állítják fel a „felgyvert” Itália” szobrát, a falakon pedig történelmi festmények hirdetik az itáliai múlt dicsőségét. Felette a szavoyai királyi ház terme épül meg, a nagy olasz királyok szobraival. E felett pedig már 30 méter magasságban, az egyház és az állam kibékülésének emléktérmet építik fel, 70—80 méter magasságban lesz a harangterem.

A harangot és egy harangjátékkal egybekötött órát helyeznek itt el és 115 méter magasságban egyedül függ majd a „győzelem harangja”, amely reggel szólal meg, míg az esti harangszót a dóm régi nagy harangja szolgáltatja továbbra is.

135 méter magasságban egy Belvedere-nek nevezett sétányt építenek ki a tornyon s felett állítják fel a „haza oltárát.” Közvetlen a torony csúcsa alatt világító gömb lesz, amely óránként megfordul tengelye körül.

A hatalmas építmény körülbelül 60 millió lírába kerül és ezt az összeget részint nyilvános gyűjtés útján, részint bankok és magán-személyek adományaiból teremtik elő.

Arcárhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás

előszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barieri 5. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Keresek

forgalmas helyen készpénzért jövedelmező házat, millió körül. Horváth ingatlaniroda, Nagyvárad, Bulv. Regele-Ferdinand 16.

Motorkerékpár

B. S. A. (angol 500 cu.) jó karban, eladó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu 23-c.

Mézot,

vajat, gyógybort Jó Lajos üzletéből vásároljon. Nagyvárad, Str. Tache Joneacu 24.

Herbst

óra-, ékszeráruház. Regele Ferdinand 3. szám. Nagyvárad. Doxa, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vaszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Eladó

3 szobás, hallos lakás konyhával, étéskamrával, pincelakással, mellékhelyiségekkel és kerttel. Nagyvárad, Str. N. Zigre 47.

Állást nyec

szavanként 2 lei

1-éres

szobalány jó bizonyítvánnyal felvetetik. Nagyvárad, Str. Ciorgariu 30. szám.

Biharmegye új prefektusa nyilatkozik munkatervéről

Georgescu ezredes arra kér mindenkit, hogy hallgassa meg a jótanácsot, tartson rendet és fegyelmet és dugja be fülét a suttyogások elől

Nagyvárad. Saját tud. A város közönsége és Biharvármegye lakossága meglepéssel értesült arról, hogy Dumitru Georgescu ezredes személyében új prefektus került a megye élére. Georgescu ezredes széleslátású, felkészült és minden kérdésben jártas, nagyműveltségű katoná, aki mint a katonai előképzők tartományi parancsnoka alapos és a legmagasabb körökben is méltányolt munkát teljesített. Az új ezredes-prefektus tegnap érkezett meg Nagyváradra és a vármegye épületében magához kérte a helybeli sajtó képviselőit, akik előtt hosszabb nyilatkozatban tárta fel terveit és célkitűzéseit.

GEORGESCU EZREDES MÁR JÓL ISMERI A MEGYÉT

— Kolozsvárról jövök, — kezdte sajtónyilatkozatát a megyefőnök — ahol mint a 6-ik hadtest katonai előképző szervezetének parancsnoka működtem, fizenegy erdélyi megyére kiterjedő hatáskörrel. Kinevezésem őszinte örömmel töltött el, noha olyan intézmény éléről távoztam, ahol négy éven át a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel dolgoztam.

— Mély meglepéssel tölt el az a tény, hogy éppen Biharvármegye prefektusi méltóságával bíztak meg, mert ezt a megyét nagyon jól ismerem, mivel működésem négy esztendeje alatt minden falvát és községét bejártam, ismerem a megye lakosságát, az összes közigazgatási tisztviselőket, a falu szorgalmas, békés és megértő népét.

— A napi szolgálat keretében maradandó csak a kölcsönös bizalom alapján lehet alkotni. Őszinte szívvel és érzéssel jövök ide s kérem a lakosokat, hogy ugyanolyan bizalommal legyenek irántam, mint amilyenrel én irányukban viseltetem. Mint a katonai előki-

képzés parancsnoka is, a köz javáért dolgoztam és úgy hiszem, hogy prefektusi működésem során is fokozottabb mértékben dolgozhatom a közért.

— Azt kérem mindenkitől — folytatta a megyefőnök, — hogy hallgassák meg a jó tanácsokat, tartsanak rendet és fegyelmet, de dugja be fülét minden suttyogás elől, mely az ország vezetőinek tekintélyét akarják csorbítani.

FELHÍVÁS A NÉPKISEBBSÉGI LAKOSSÁGHOZ

— A kisebbségektől azt kérem, hogy legyenek lojális állampolgárok, amint hogy a román állam sem tesz különbséget a románok és azok között, akik román állampolgárok. *Kíváncsok, tartsanak rendet és fegyelmet, de dugja be fülét minden suttyogás elől, mely az ország vezetőinek tekintélyét akarják csorbítani.*

— A kérelmezőkkel szemben való nyers elutasítás nem vezethet jó eredményre. Remélem, hogy az a rokonszenv, amellyel prefektusi kinevezésemet fogadták, megmarad, sőt hatványozódni fog. Ünnepeles ígéretet teszek, hogy minden erőmből a falvak életének és a lakosság előmenetelének érdekében fogok dolgozni.

— A sajtót, amely a közvéleményt irányítja, arra kérem, hogy minden esetben ellenőrizze a tények valóságát és soha se túlozza az eseményeket, hogy a közvélemény minden esetben teljesen tájékozódva legyen a valóság felől.

— Ezek nagyjából azok az elvek és célkitűzések, melyeket prefektusi működésem alatt szem előtt fogok tartani — fejezte be jelentőségeltjes nyilatkozatát Georgescu ezredes-prefektus.

A vágóhídi aviatikai illetékek fizetésének szabályozása

December 1-én lép életbe az új rendszer

Bucurestiből jelentik: Az Aviatikai Alap pénztára rendeletet adott ki, mely szerint az október 13-iki rendelet törvény rendelkezéseinek megfelelően szabályozta a vágóhídi aviatikai illetékeket. Az új illetékek december 1-én lépnek életbe. Az új aviatikai illetékek a következők:

Nagy marhák (ökrök, bivalyok) után 19 lei darabonként;

kisebb marhák (tehenek, stb.) után 18 lei darabonként;

növendék marhák után 9 lei darabonként;

szopóborjú után 8 lei darabonként;

juh, birka után darabonként 2 lei;

bárány után darabonként 1 lei;

sertések után (ha az értékük 3000 leinél) 10 lei darabonként 9 lei;

szopómalac után 1 lei darabonként (ha az értékük 200 leit nem halad meg);

A fenti illetékeket a vágóhidakhoz kirendelt pénzügyi közegek nyugtáik ellenében inkasszálják.

Zürichi nyitás. Párizs 11.50. London 20.51 fél. Newyork 439 hetnyolcad. Brüsszel 74.40. Milánó 23.16. Amszterdam 239.40. Berlin 176.57. Prága 15.05. Varsó 82.87. Belgrád 10. Bucuresti 325.

Primăria Municipiului Oradea.

Serviciul Administrativ.

Nr. 54220—1938.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Primarul municipiului Oradea, potrivit art. 19 din Decretul Regal publicat în Monitorul Oficial nr. 151 din 1936, pentru valorificarea grăului, aducem la cunoștința publicului următoarele:

I. Toți cultivatorii de grâu sunt obligați ca în termen de 10 zile dela facerea însemnărilor, să declare întinderea culturii de grâu ce fac pe terenurile lor fie proprii, fie luate cu arendă;

II. Potrivit art. 20 din Regulamentul legii pentru incurajarea și organizarea Agriculturii publicată în Mon. Of. nr. 67—1937.

Toți cultivatorii de pământ sunt obligați sub sancțiunea prevăzută de lege, să declare în ficcare an cu privire la culturile făcute pe terenurile lor, fie proprii fie arendate, până la data de 15 Decembrie.

III. Cultivatorii de pământ, cari nu vor face la timp declarațiile prevăzute la art. 19 se vor pedepsi cu amendă dela 1—10.000 Lei.

IV. Declarațiile se vor face la Primăria Municipiului Oradea, etaj II. camera nr. 23.

Oradea, la 26. Noemvrie 1938.

Primar:

A. Chirila.

Secretar General:

Dr. Voștinar.

Rendele a vetések bejelentésére. Oradea. Saját tud. A város illetékes ügyosztálya az ide-kezo törvényre hivatkozva a buzaértékesítés szabályozására a következőket rendelte el: 1. A város valamennyi buzatermelője 10 nappal a betakarítás befejezése után köteles bejelenteni, hogy milyen kiterjedésű területen vetett buzát. 2. Az idevonatkozó törvény értelmében ezt a bejelentést minden évben meg kell tenniük a földművelőknek, a birtokuk vetésállását illetőleg a bejelentéseket a városház második emeletének 23. sz. helyiségében veszik föl. — Mindazokat a földművelőket, akik nem tesznek eleget a fenti rendelkezésnek 1-től 10.000 leig terjedő pénzbírsággal sújtják.

LEGUJABB

Szerda délig az általános sztrájk nem tudott Franciaországban kialakulni

A vasútak és közüzemek zavartalanul folytatják a munkát

Párizsból jelentik: Szerdán hajnalban általános sztrájkra hívó parancsot Franciaország minden vidékén igyekeztek végrehajtani. Azonban az általános sztrájk az eddigi hírek szerint nem tudott kialakulni.

Lillei jelentések szerint az ottani lapok szerdán rendszeresen megjelentek. Clermond-Ferraudban és Rouenben egy lap sem jelent meg. A toulousi és a cherbourgi munkások sztrájkba léptek. Mivel a közalkalmazottakat sztrájk esetén haditörvényszék elé utalják, azt az utasítást kapták, hogy külön sztrájkoljanak. Az ország egész területén megerősített katonai csapatok cirkálnak. A francia lapok nagyrésze nem tudott megjelenni, vagy csak korlátozott példányszámban és kevesebb oldalszámmal jelent meg. Marseillesben csak a lapok éjjeli kiadásait árusítják, míg Párizsban csak a „Journal” kapható. A „Figaro” szerda délelőtti megjelent, de egy külvárosi nyomdában nyomatták ki. Ugyancsak megjelent az „Action Française” is némi késéssel.

A francia főváros közlekedésében némi zavar állott be és a forgalmat nem tudják lebonyolítani. A telefon és távíró forgalom zavartalan.

A FRANCIA FŐVÁROS NYUGODT

Párizsból jelentik: A francia főváros teljesen

a sztrájkellenes intézkedések jegyében áll. Az utcákon rendőri és katonai csapatok cirkálnak és megszállva tartják a fontosabb középületeket és biztosítják a közüzemek működését. A pályaudvaron, a vasúti műhelyekben és a földalatti vasútnál ugyancsak rendőri és katonai csapatok ügyelnek fel. A főváros egyébként nyugodtnak mondható. Az autóbuszok és a városi vasút majdnem teljes üzemmel dolgozik. Vidéken is hasonló a helyzet. A vonatok menetrendszerű pontossággal érkeznek és indulnak a fővárosból. A posta és a távíró rendszeresen működik. Párizsban a sztrájkolók kisebb tüntetéseket rendeztek és megakarták szállni az egyik kisebb pályaudvart, de a rendőrség és a katonaság szétszórta a tüntetőket. A főváros tizezer taxisoförje közül négyezer munkába állott. A francia kormány el van szánva arra, hogy a legerélyesebb intézkedésekkel törje le a sztrájkot.

Párizsból jelentik: A *Matin* a *Petit Parisien* és az *Action Française* korlátozott terjedelemben jelent meg. Míg a *Jour* csak egy oldalon adott híreket.

Nyomában vannak a hatóságok a kolozsvári egyetemi rektor merénylőinek

Stefanescu Goanga állapota javul. — A belügyminiszter ötvenezer leies jutalmat tűzött ki a merénylők fejére. Országszerte erélyesen folyik a vizsgálat

Bucuresti. Saját tud. *Stefanescu Goanga* merénylőinek kézrekerítésére kedden egész nap folyt a nyomozás, nemcsak Kolozsváron és környékén, hanem az ország egész területén. Kolozsváron és más egyetemi központokban számos diákot tartóztattak le és egyes értesülések szerint már meg is állapították a merénylők kiletét, de a vizsgálat érdekében még nem közlik nevüket a sajtóval.

Az esetről beszámoló sajtóközlemények hozzátesszik még, hogy a hatóságok nagy felkészüléssel dolgoznak országszerte, hogy a szervezet egész hálózatát felfedezzék és hogy aztán felelősségre legyenek vonhatók azok, akik kultúszit csináltak a bűntettek elkövetéséből.

A kolozsvári egyetemi rektor merénylőinek kézrekerítésére 50 ezer lej díjat tűzött ki a belügyminisztérium. *Stefanescu Goanga*, — a legutóbb kiadott orvosi jelentések szerint, túl van a veszélyen.

STEFANESCU GOANGA REKTOR VALLOMÁSA.

Kolozsvárról jelentik: *Stefanescu Goanga* keddre virradó éjszaka magához tért és a következő vallomást tette:

— Meglepetésszerűen és váratlanul ért a támadás, amikor a pszihológiai órára mentem az egyetem Gogalniceanu utcai épületében. A gyilkosok először *Gruia* detektívet lőtték le, aztán rámlotték. Nem tudtam felismerni a gyilkosokat.

Ez a vallomás rendkívül fontos, már csak azért is, mert mindeztideig nem tudták egész biztosan megállapítani, hogy kit értek először a merénylő golyói.

ELITÉLI A MERÉNYLETET A KOMOLY EGYETEMI IFJUSÁG.

Kolozsvárról jelentik: Az *Avram Jancu* diákkötthon vezetősége közleményt adott ki, melyben megállapítja, hogy a *tanulmánygató, fegyelmezett diákság mélysegesen elítéli a merényletet*, melynek áldozata *Stefanescu Goanga* egyetemi rektor s meg van győződve arról, hogy a merénylők nem az egyetemet látogató diákság sorából kerültek ki. A diákság kéri a katonai és polgári hatóságok vezetőit, hogy *kövessenek el mindent a tettesek minél gyorsabb kézrekerítésére*. A kötelességét lelkiismeretesen teljesítő diákság, mely mindenekelőtt tanulmányaival törődik, kéri az egyetemi hatóságokat, hogy tartsák nyitva az egyetemet és tegyék meg a rend biztosítására szükséges intézkedéseket.

Tovább javul Stefanescu Goanga állapota

Kolozsvárról jelentik a Rador: *Stefanescu Goanga* egyetemi rektor állapota továbbra is javul. Az egyetemi professzorok által kiadott hivatalos orvosi jelentés szerint a felépülés most már nem kétséges.

Szerdán délután temették el óriási részvét mellett a kötelességteljesítés közben meghalt *Gruia Enache* sziguranca detektívet, aki — mint ismeretes — a rektor mellett teljesített szolgálatot és a merénylők golyói elsőnek őt terítették le.

Cornicioiu tábornokot nevezték ki a harmadik hadtest parancsnokává

Bucurestiből jelentik a Rador: *Antonescu Jean* tábornokot, a harmadik hadtest parancsnokát azonnali hatállyal felfüggesztették állásából és helyébe *Cornicioiu* tábornokot nevezték ki. A hadügyminisztérium által kiadott hivatalos jelentés közli, hogy a tábornok átlépte hatáskörét és meg nem engedett politikai működést fejtett ki.

Hazaérkezett a propagandaügyi miniszter Szerdán délután minisztertanács volt

Bucurestiből jelentik a Rador: *Titeanu* sajtó- és propagandaügyi miniszter Londonból Bucurestibe érkezett.

Itt írjuk meg azt a másik Rador jelentést, hogy szerda délután 5 órakor minisztertanácsot tartottak.

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvostanárok és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akarnak!

A rákbetegségről. Dr. Verebély Tibor egyetemi tanár	ára 30 Lei
A diétás konyha technikája. Dr. Soós Aladár egyetemi tanár	„ 240 „
Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr. Bodon Károly egyetemi tanár	„ 95 „
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr. Bucsányi Gyula eu. tanácsos, főorvos	„ 55 „
Az érelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr. Bucsányi Gyula főorvos	„ 110 „
Alkoholizmus. — Alkoholizmus. Dr. Donáth Gyula egyet. tanár	„ 40 „
A reumás bajok házi kezelése. Dr. Engländer Árpád szakorvos	„ 90 „
A fiatal anya. Dr. Földes Lajos főorvos	„ 95 „
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr. Földes Lajos főorvos	„ 125 „
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. A pszichoanalízis, mint módszer. Dr. Hermann Imre	„ 75 „
Dr. Gáspár János	„ 145 „
A cukorbeteg osztja. Dr. Horvai Lajos főorvos	„ 95 „
Anyagcserebetegségek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr. Horvai Lajos főorvos	„ 90 „
Hogyan kerülhetünk el a korai öregedést? Dr. Káldor Miklós főorvos	„ 110 „
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr. Káldor Miklós főorvos	„ 215 „
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr. Lukács Pál főorvos	„ 110 „
„ kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr. Kellner Dániel	„ 105 „
Az elhízás és a soványító gyógyeljárások. Dr. Lukács Pál főorvos	„ 95 „
Hogyan éljen a vesebeteg ember? Dr. Lukács Pál főorvos	„ 95 „
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr. Müller Vilmos főorvos	„ 110 „
Tápszerek és kész ételek tápértéke. Tápanyag, só- és vitamin-tartalma	„ 45 „